INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Szkoła Podstawowa Nr 2
w Łańcucie im. ks. Jana Twardowskiego
37–100 Łańcut, ul. Kościuszki 17

Łańcut, czerwiec 2022 r.

Opracował

Specjalista ds. BHP
Inspektor ochrony ppoż.
mgr Sławomir Kowal

Zatwierdził

p.o. Dyrektora
Szkoły Podstawowej Nr 2
im. ks. Jana Twardowskiego
w Łańcucie
Jolanta Suraj-Zych

Na podstawie § 6 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. nr 109, poz. 719 z późn. zm.)

wprowadza się w życie:

"INSTRUKCJĘ BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO"

dla

Szkoła Podstawowa Nr 2 w Łańcucie im. ks. Jana Twardowskiego
37–100 Łańcut, ul. Kościuszki 17

Przedmiotowa instrukcja obowiązuje wszystkich użytkowników obiektu, wykonawców robót niebezpiecznych pożarowo oraz wszelkie osoby przebywające w budynku i na terenie przyległym.

Instrukcja powinna być aktualizowana co najmniej raz na 2 lata lub po zmianach sposobu użytkowania obiektu, wpływających na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

Łańcut, dnia 28 czerwca 2022 r.

SZKOŁA PODSTAWOWA Nr 2
im. ks. Jana Twardowskiego
ul. Kościuszki 17, 37-100 Łańcut
tel./fax 17 225 28 22
NIP 8151192668, REGON 000803064
www.sp2lancut.pl, sp2lancut@wp.pl

p.o. Dyrektora
Szkoły Podstawowej Nr 2
im. ks. Jana Twardowskiego
w Łańcucie
Jolanta Dmytrych

.....
Administrator

Karta aktualizacji

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego dla:

Szkoła Podstawowa Nr 2 w Łańcucie im. ks. Jana Twardowskiego

DATA AKTUALIZACJI	PODPIS OSOBY AKTUALIZUJĄCEJ	ZAKRES ZMIAN	ZATWIERDZONO (podpis, pieczęć)

Spis treści

1. Cel i zakres opracowania 5
2. Przepisy, normy, wytyczne 7
3. Pojęcia i definicje stosowane w opracowaniu 8
4. Warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania i warunków technicznych obiektu, w tym zagrożenia wybuchem 10
5. Określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby podawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym 18
6. Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia 27
7. Sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym 29
8. Warunki i organizacja ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania 32
Sposoby praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji ludzi 55
9. Sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji 56
10. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami 58
11. Załączniki 63
13.1 Załącznik Nr 1 – przykładowe oświadczenie o zapoznaniu się z treścią instrukcji bezpieczeństwa pożarowego. 64
13.2 Załącznik Nr 2 – przykładowe zaświadczenie o odbyciu szkolenia wstępnego – ogólnego. 66
13.3 Załącznik Nr 3 – protokół zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych 67
13.4 Załącznik Nr 4 – zezwolenie na wykonanie prac pożarowo niebezpiecznych 68
12. Dokumentacja graficzna 69

1. Cel i zakres opracowania

Zgodnie z ustawą z 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej[1], osoba fizyczna, osoba prawna, organizacja lub instytucja korzystająca ze środowiska, budynku, obiektu lub terenu są obowiązane zabezpieczyć je przed zagrożeniem pożarowym lub miejscowym zagrożeniem. Zapis ten jednoznacznie nakłada obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej na wszystkich korzystających z budynków, obiektów, terenów i środowiska. Oznacza to powszechny obowiązek stosowania się do zasad ochrony przed pożarami.

Według art. 4 ust. 1 ustawy „właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu zapewniając jego ochronę przeciwpożarową zobowiązany jest w szczególności (...)":

1) przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno-budowlanych, instalacyjnych i technologicznych;
2) wyposażyć budynek, obiekt budowlany lub teren w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice;
3) zapewnić konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie;
4) zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie, bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji;
5) przygotować budynek, obiekt budowlany lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej
6) zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi;
7) ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia."

Odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej, stosownie do obowiązków i zadań powierzonych w odniesieniu do budynku, obiektu budowlanego lub terenu, przejmuje – w całości lub w części – ich zarządca lub użytkownik, na podstawie zawartej umowy cywilnoprawnej ustanawiającej zarząd lub użytkowanie. W przypadku, gdy umowa taka nie została zawarta, odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej spoczywa na faktycznie władającym budynkiem, obiektem budowlanym lub terenem.

Celem opracowania Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego jest kompleksowe określenie zadań i obowiązków w zakresie ochrony przeciwpożarowej, wynikających z postanowień rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów[2] dla użytkowników budynku Szkoły Podstawowej Nr 2 w Łańcucie im. ks Jana Twardowskiego. Zakres opracowania jest zgodny z § 6 ust. 1 ww. rozporządzenia i zawiera:

1. Warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego, magazynowania (składowania) i warunków technicznych obiektu, w tym zagrożenia wybuchem.
2. Określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym.

[1] Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (tekst jedn.: Dz.U. z 2019 r. poz. 1372 z późn. zm.).
[2] Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. z 2010 r. Nr 109 poz. 719).

3. Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia.
4. Sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidywane.
5. Warunki i organizację ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania.
6. Sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji.
7. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami.
8. Plany obiektów, obejmujące także ich usytuowanie, oraz terenu przyległego, z uwzględnieniem graficznych danych dotyczących w szczególności:
   a) powierzchni, wysokości i liczby kondygnacji budynku,
   b) odległości od obiektów sąsiadujących,
   c) parametrów pożarowych występujących substancji palnych[3],
   d) występującej gęstości obciążenia ogniowego w strefie pożarowej lub w strefach pożarowych,
   e) kategorii zagrożenia ludzi, przewidywanej liczby osób na każdej kondygnacji i w poszczególnych pomieszczeniach,
   f) lokalizacji pomieszczeń i przestrzeni zewnętrznych zaklasyfikowanych jako strefy zagrożenia wybuchem[4],
   g) podziału obiektu na strefy pożarowe,
   h) warunków ewakuacji, ze wskazaniem kierunków i wyjść ewakuacyjnych,
   i) miejsc usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, kurków głównych instalacji gazowej, materiałów niebezpiecznych pożarowo oraz miejsc usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,
   j) wskazania dojść do dźwigów dla ekip ratowniczych[5],
   k) hydrantów zewnętrznych oraz innych źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
   l) dróg pożarowych i innych dróg dojazdowych, z zaznaczeniem wjazdów na teren ogrodzony.
9. Wskazanie osób lub podmiotów opracowujących instrukcję.

Do zapoznania z instrukcją i przestrzegania jej ustaleń zobowiązani są wszyscy pracownicy, bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko. Przyjęcie do wiadomości postanowień instrukcji pracownicy potwierdzają własnoręcznym podpisem na oświadczeniu. Postanowienia instrukcji obowiązują również pracowników firm i przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą lub wykonujących jakiekolwiek prace na terenie obiektu. Umowa o powierzenie prac lub najem obiektów lub ich części powinna zobowiązywać wykonawców prac do przestrzegania ustaleń wynikających z treści instrukcji. Usługodawcy ponadto zobowiązani są

[3] zawarte są w części opisowej - w budynku nie będą przechowywane materiały niebezpieczne pożarowo określone w § 2.1 rozporządzenia MSWiA z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. nr 109, poz.719 z późn. zm.)
[4] w budynku oraz na terenie przyległym brak jest przestrzeni zagrożonych wybuchem
[5] w budynku nie jest wymagany dźwig dla ekip ratowniczych

zapoznać się z treścią instrukcji swoich pracowników, którzy potwierdzają przyjęcie do wiadomości jej postanowień własnoręcznym podpisem. Dyrektor lub osoba przez niego wyznaczona ma prawo i obowiązek kontrolować wykonawców w zakresie realizacji ww. ustaleń i przestrzegania przez nich pracowników postanowień instrukcji.

2. Przepisy, normy, wytyczne

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 869).
2. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1940).
3. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 2351).
4. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. z 2010 r. Nr 109 poz. 719 z późn. zm.).
5. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz.U. z 2009 r. Nr 124 poz. 1030).
6. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tekst jedn.: Dz.U. z 2022 r. poz. 1225).
7. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. z 2004 r. Nr 180 poz. 1860 z późn. zm.).
8. PN-EN ISO 7010:2020-07 Symbole graficzne – Barwy bezpieczeństwa i znaki bezpieczeństwa – Zarejestrowane znaki bezpieczeństwa.
9. PN-N-01256-4:1997 Znaki bezpieczeństwa – Techniczne środki przeciwpożarowe.
10. PN-N-01256-5:1998 Znaki bezpieczeństwa – Zasady umieszczania znaków bezpieczeństwa na drogach ewakuacyjnych i drogach pożarowych.
11. PN-EN 671-1:2012 Stałe urządzenia gaśnicze -- Hydranty wewnętrzne -- Część 2: Hydranty wewnętrzne z wężem półsztywnym.
12. PN-EN 671-2:2012 Stałe urządzenia gaśnicze -- Hydranty wewnętrzne -- Część 2: Hydranty wewnętrzne z wężem płasko składanym.
13. PN-EN 671-3:2009 Stałe urządzenia gaśnicze -- Hydranty wewnętrzne -- Konserwacja hydrantów wewnętrznych z wężem półsztywnym i hydrantów wewnętrznych z wężem płasko składanym.
14. PN-EN 3-7+A1:2008 Gaśnice przenośne -- Część 7: Charakterystyki, wymagania eksploatacyjne i metody badań.

3. Pojęcia i definicje stosowane w opracowaniu

Pożar – niekontrolowany proces spalania zachodzący poza miejscem do tego celu przeznaczonym, przynoszący straty materialne.

Ochrona przeciwpożarowa – przedsięwzięcia mające na celu ochronę życia, zdrowia i mienia przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem.

Zagrożenia pożarowe – przez zagrożenie pożarowe należy rozumieć stwierdzoną możliwość powstania i rozprzestrzeniania się pożaru, spowodowaną zapalnością materiałów konstrukcyjnych, składowych, wyposażenia pomieszczeń oraz wystroju wnętrz. Zagrożenie to stanowi niebezpieczeństwo dla życia i mienia, a wynika ze stosunkowo szybkiego rozwoju pożaru w tego typu obiektach.

Inne miejscowe zagrożenie – inne niż pożar i klęska żywiołowa zdarzenie, wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody (katastrofy techniczne, chemiczne, ekologiczne), a stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia i mienia.

Bezpieczeństwo pożarowe – stan eliminujący zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, uzyskiwany przez funkcjonowanie systemu norm prawnych i technicznych środków zabezpieczenia przeciwpożarowego oraz prowadzonych działań zapobiegania przed powstaniem pożaru.

Działania ratownicze – każda czynność podjęta w celu ochrony życia zdrowia i mienia, a także likwidację źródła powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Budynek użyteczności publicznej – to budynek przeznaczony na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, opieki zdrowotnej, opieki społecznej i socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, turystyki, sporu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym, morskim lub wodnym śródlądowym, świadczenia usług pocztowych lub telekomunikacyjnych oraz inny ogólnodostępny budynek przeznaczony do wykonywania podobnych funkcji, w tym także budynek biurowy i socjalny.

Odpowiednie warunki ewakuacji – zespół przedsięwzięć oraz środków techniczno - organizacyjnych zapewniających możliwość szybkiego i bezpiecznego opuszczenia strefy zagrożonej lub objętej pożarem, dostosowanych do liczby i stanu sprawności osób przebywających w obiekcie oraz jego funkcji, konstrukcji i wymiarów. Odpowiednie warunki ewakuacji określają przepisy techniczno-budowlane.

Kategoria zagrożenia ludzi – to budynki oraz części budynków, stanowiące odrębne strefy pożarowe, określane jako ZL, zaliczające się do jednej lub do więcej niż jedna spośród następujących kategorii zagrożenia ludzi:

1) ZL I - zawierające pomieszczenia przeznaczone do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób nie będących ich stałymi użytkownikami, a nie przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się.

2) ZL II - przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się, takie jak szpitale, żłobki, przedszkola, domy dla osób starszych.
3) ZL III - użyteczności publicznej, nie zakwalifikowane do ZL I i ZL II.
4) ZL IV - mieszkalne.
5) ZL V - zamieszkania zbiorowego, nie zakwalifikowane do ZL I i ZL II.

Droga ewakuacji – to poziomy lub pionowy ciąg komunikacyjny, najczęściej wewnątrz obiektu, przystosowany do ewakuacji ludzi.

Działania ratownicze – to każda czynność podjęta w celu ochrony życia, zdrowia, mienia lub środowiska, a także likwidacja przyczyn powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.

Prace niebezpieczne pożarowo – prace, których prowadzenie może powodować bezpośrednie niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu.

Sprzęt i urządzenia gaśnicze – przedmioty i urządzenia oraz narzędzia związane na stałe z budynkiem, obiektem lub terenem uruchamiane lub wykorzystywane do ratowania ludzi i mienia w warunkach pożaru, klęski żywiołowej oraz innego miejscowego zagrożenia.

Strefa pożarowa – przestrzeń wydzielona w taki sposób, aby w określonym czasie pożar nie przeniósł się na zewnątrz lub do wewnątrz wydzielonej strefy.

Zagrożenie wybuchem –możliwość tworzenia przez palne gazy, pary palnych cieczy, pyły lub włókna palnych ciał stałych, w różnych warunkach, mieszanin z powietrzem, które pod wpływem czynnika inicjującego zapłon (iskra, łuk elektryczny lub przekroczenie temperatury samozapłonu) wybuchają, czyli ulegają gwałtownemu spalaniu połączonemu ze wzrostem ciśnienia.

Strefa zagrożenia wybuchem – przestrzeń, w której może występować mieszanina substancji palnych z powietrzem lub innymi gazami utleniającymi, o stężeniu zawartym między dolną i górną granica wybuchowości.

Materiały niebezpieczne pożarowo – to następujące materiały niebezpieczne:
a) gazy palne,
b) ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 328,15K (55°C),
c) materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy palne,
d) materiały zapalające się samorzutnie na powietrzu,
e) materiały wybuchowe i pirotechniczne,
f) materiały ulegające samorzutnemu rozkładowi lub polimeryzacji,
g) materiały mające skłonności do samozapalenia.

Techniczne środki zabezpieczenia przeciwpożarowego – urządzenia, sprzęt, instalacje i rozwiązania budowlane służące zapobieganiu powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów.

Ewakuacja – działanie zorganizowane prowadzące do wyprowadzenia ze strefy zagrożenia ludzi i usunięcia mienia, podejmowane po otrzymaniu sygnału nawet o prawdopodobnym zagrożeniu.

Znaki ewakuacyjne – to znaki informacyjne zapewniające wizualną informację o przebiegu wyznaczonej drogi ewakuacyjnej zarówno przy świetle dziennym, sztucznym, jak również przy braku oświetlenia.

Urządzenia przeciwpożarowe – urządzenia (stałe lub półstałe, uruchamiane ręcznie lub samoczynnie) służące do wykrywania i zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków, a w szczególności: stałe i półstałe urządzenia gaśnicze i zabezpieczające, urządzenia wchodzące w skład dźwiękowego systemu ostrzegawczego i systemu sygnalizacji pożarowej, w tym urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe, urządzenia odbiorcze alarmów pożarowych i urządzenia odbiorcze sygnałów uszkodzeniowych, instalacje oświetlenia ewakuacyjnego, hydranty i zawory hydrantowe, pompy w pompowniach przeciwpożarowych, przeciwpożarowe klapy odcinające, urządzenia oddymiające, urządzenia zabezpieczające przed wybuchem, oraz drzwi i bramy przeciwpożarowe, o ile są wyposażone w systemy sterowania.

Hydrant wewnętrzny – urządzenie do zwalczania pożaru zasilane bezpośrednio z instalacji, składające się z zaworu hydrantowego, węża pożarniczego wraz z łącznikami oraz prądownicy wodnej z zaworem odcinającym, zamkniętych w szafce lub chronionych pokrywą.

Zawór hydrantowy – ręczny zawór odcinający umieszczony na instalacji wodociągowej przeciwpożarowej, wyposażony w nasadę 52 umożliwiającą podłączenie węży pożarniczych.

Droga pożarowa – droga o utwardzonej nawierzchni, umożliwiająca dojazd o każdej porze roku pojazdów jednostek ochrony przeciwpożarowej do obiektu budowlanego.

Przejścia ewakuacyjne – przejście od najdalszego miejsca, w którym może przebywać człowiek, do wyjścia ewakuacyjnego na drogę ewakuacyjną lub do innej strefy pożarowej albo na zewnątrz budynku.

Dojście ewakuacyjne – droga ewakuacyjna, której długość mierzona jest od wyjścia z pomieszczenia na tę drogę do miejsca bezpiecznego (na zewnątrz, do innej strefy pożarowej budynku lub wydzielonej pożarowo i oddymianej klatki schodowej).

Obiekt, Szkoła – określenia odnoszące się do budynku Szkoły Podstawowej Nr 2 w Łańcucie im. ks. Jana Twardowskiego, 37-100 Łańcut, ul. Kościuszki 17.

Administrator – upoważniona osoba administrująca przedmiotowy obiekt – Dyrektor Obiektu.

4. Warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania i warunków technicznych obiektu, w tym zagrożenia wybuchem

Wymagania przeciwpożarowe wynikające z przeznaczenia obiektu określa rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie[6]. Dla obiektu mają zastosowanie poniższe przepisy.

Budynek i urządzenia z nim związane powinny być zaprojektowane i wykonane w sposób zapewniający w razie pożaru:

a) nośność konstrukcji przez czas wynikający z rozporządzenia;
b) ograniczenie rozprzestrzeniania się ognia i dymu w budynku;
c) ograniczenie rozprzestrzeniania się pożaru na sąsiednie budynki;

[6] Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. (tekst jedn.: Dz.U. z 2019 r. poz. 1065).

d) możliwość ewakuacji ludzi,

a także uwzględniający bezpieczeństwo ekip ratowniczych.

WYMAGANIA KONSTRUKCJI DLA OBIEKTU

Specyfika wymagań przeciwpożarowych dla tego rodzaju obiektu wynika przede wszystkim z funkcji obiektu. Z uwagi na to, że w obiekcie będą przebywali uczniowie objęci edukacją podstawową, **budynek kwalifikuje się do kategorii zagrożenia ludzi ZL III**.

Zgodnie z §212 ust. 2 ww. rozporządzenia budynki niskie do 12 m. zaliczone do kategorii zagrożenia ludzi ZL III powinny być wykonane co najmniej w klasie „C" odporności przeciwpożarowej. Zgodnie z tym przyporządkowaniem poszczególne elementy budynku powinny być nierozprzestrzeniające ognia oraz spełniać co najmniej niżej wymienione wymagania:

1) Głowna konstrukcja nośna (ściany, słupy, podciągi, ramy) – R 60;
2) Konstrukcja dachu – R 15
3) Strop – REI 60;
4) Ściany zewnętrzne – EI 30
5) Ściany wewnętrzne – EI 15
6) Przekrycie dachu – RE 15

gdzie:

R – nośność ogniowa (w minutach), określona zgodnie z Polską Normą dotyczącą zasad ustalania klas odporności ogniowej elementów budynku,
E – szczelność ogniowa (w minutach), określona jw.,
I – izolacyjność ogniowa (w minutach), określona jw.,

Poszczególne elementy budynku spełniają wymogi dotyczące odporności ogniowej.

W strefach pożarowych ZL stosowanie do wykończenia wnętrze materiałów łatwo zapalnych, których produkty rozkładu termicznego są bardzo toksyczne lub intensywnie dymiące, jest zabronione. Na drogach komunikacji ogólnej, służących celom ewakuacji, stosowanie materiałów i wyrobów budowlanych łatwo zapalnych jest zabronione.

W pomieszczeniach od najdalszego miejsca, w którym może przebywać człowiek, do wyjścia ewakuacyjnego na drogę ewakuacyjną lub do innej strefy pożarowej albo na zewnątrz budynku, powinno być zapewnione przejście zwane dalej „przejściem ewakuacyjnym" o długości nieprzekraczającej w strefach pożarowych ZL – 40 m.

Szerokość przejścia ewakuacyjnego w pomieszczeniu przeznaczonym na pobyt ludzi, należy obliczać proporcjonalnie do liczby osób, do których ewakuacji ono służy, przyjmując co najmniej 0,6 m na 100 osób, lecz nie mniej niż 0,9 m, a w przypadku przejścia służącego do ewakuacji do 3 osób – nie mniej niż 0,8 m.

Do działek budowlanych oraz do budynków i urządzeń z nimi związanych należy zapewnić dojście i dojazd umożliwiający dostęp do drogi publicznej, odpowiednie do przeznaczenia i sposobu ich użytkowania oraz wymagań dotyczących ochrony przeciwpożarowej, określonych w przepisach odrębnych. Szerokość jezdni nie komże być mniejsza niż 3 m.

Charakterystyka pożarowo-techniczna obiektu

Budynek Szkoły Podstawowej Nr 2 w Łańcucie im ks. Jana Twardowskiego przy ul. Kościuszki 17, to wolnostojący trzykondygnacyjny obiekt (2 kondygnacje nadziemne, 1 kondygnacja podziemna tzw. niski parter), częściowo podpiwniczony. Znajduje się na wydzielonej i ogrodzonej działce. Na działce oprócz budynku znajdują się boiska szkolne, garaż i parking. Do obiektu od strony północnej bezpośrednio przylega budynek zamieszkania zbiorowego z wydzielonymi mieszkaniami. Budynek wzniesiony został w roku 1961, a w latach 80. został rozbudowany o halę sportową i dodatkowe skrzydło. W roku 20014 budynek został poddany termomodernizacji i dociepłony styropianem.

Konstrukcja budynku:

- ściany – betonowe i z cegły pełnej, ocieplone styropianem i otynkowane
- fundamenty – ławy monolityczne z betonu;
- stropy – płyty kanałowe;
- stropodach – wentylowany z płyt korytkowych otwartych , ocieplony częściowo styropianem (stara część) oraz wdmuchiwanym granulatem wełny szklanej, kryty papą termozgrzewalną, wentylowany;
- słupy – bloki kanałowe i gazobetonowe;
- schody – prefabrykowane żelbetowe, zewnętrzne wyłożone kostką brukową.

Powierzchnia, wysokość, liczba kondygnacji

1. Powierzchnia zabudowy – 3 271 m^2.
2. Powierzchnia użytkowa – 6 182,7 m^2.
3. Powierzchnia całkowita – 6747,7 m^2.
4. Liczba kondygnacji – 3 (2 kondygnacje nadziemne).
5. Wysokość części nadziemnej: szkoła – 8,87 m, hala sportowa – 9,5 m.
6. Kubatura budynku – 30 273,7 m^3.

Przeznaczenie pomieszczeń z podziałem na kondygnacje:

Niski parter: zakładowa składnica akt, szatnie, sale lekcyjne, sale świetlicy szkolnej, prywatny sklepik szkolny, pomieszczenia wynajmowane przez Szkołę Językową Cool School, pomieszczenia magazynowe i socjalne, sklepik, pomieszczenie z licznikami prądu oraz kotłownia wydzielona pożarowo, z odrębnym wejściem od strony budynku mieszkalnego, gdzie znajduje się kocioł gazowy do podgrzewania ciepłej wody i wymiennikowania c.o.

Parter: pokój nauczycielski, sale lekcyjne, stołówka z zapleczem kuchennym, sale gimnastyczne z szatniami i toaletami, siłownia, pokój nauczycieli w-f, gabinety dyrektorów, sekretariat, gabinet kierownika, pokoje biurowe, gabinet higienistki, sale świetlicy oraz toalety dla uczniów i pracowników.

I piętro: sale lekcyjne, pracownie komputerowe, biblioteka z czytelnią, gabinet pedagoga i psychologa oraz toalety dla uczniów i pracowników.

Klatki schodowe

1. Ilość – 5.
2. Konstrukcja schodów: schody dwubiegowe ze spocznikiem, żelbetowe, wyłożone lastrykiem.
3. Sposób wydzielenia: klatki schodowe obudowane ścianami, na piętrze w nowej części zamykane kratami. Brak wydzielenia przeciwpożarowego.
4. Urządzenia służące do usuwania dymu z klatek schodowych – brak.
5. Okna otwierane z korytarza – ze spoczników.
6. Wymiary klatek schodowych:

– klatka schodowa od strony MDK-u: szer. biegu – 120 cm, szer. spocznika – 130 cm,
– klatka schodowa przy głównym wyjściu (obok portierni): szer. schodów – 150 cm, szer. spocznika – 180 cm
– klatka schodowa obok wyjścia ewakuacyjnego od strony parkingu (w rogu): szer. schodów – 130 cm, szerokość spocznika – 310 cm
– klatka schodowa od strony parkingu: szer. schodów – 130 cm, szer. spocznika – 180 cm
– klatka schodowa obok hali sportowej: szer. schodów – 125 cm, szer. spocznika – 135 cm

Wymiary wyjść ewakuacyjnych

1. Wyjście ewakuacyjne od strony ul. Kościuszki (główne wejście) – dwoje drzwi o szer. 150 m każde, przedzielone słupkiem stałym.
2. Wyjście ewakuacyjne obok sali gimnastycznej- od strony ul. Kościuszki – dwoje drzwi o szerokości 140 cm, przedzielone słupkiem stałym.
3. Wyjście ewakuacyjne od strony MDK-u – drzwi o szerokości 135 cm.
4. Wyjście ewakuacyjne od strony parkingu – drzwi o szerokości 135 cm.
5. Wyjście ewakuacyjne od strony parkingu (w rogu) – drzwi o szerokości 120 cm.
6. Wyjście ewakuacyjne obok hali sportowej – drzwi o szerokości 135 cm.
7. Wyjście ewakuacyjne z kuchni – drzwi o szerokości 85 cm.

Budynek szkoły wyposażony jest w następujące instalacje:

1. Elektryczna – 220 V na wszystkich kondygnacjach. W pomieszczeniach kotłowni, kuchni, pracowni Nr 48 i magazynie żywności znajduje się instalacja siłowa.
2. Ogrzewcza – centralne ogrzewanie budynku z ciepłowni miejskiej.
3. Gazowa – gaz ziemny, główny kurek gazowy zlokalizowany w szafce od strony budynku mieszkalnego.
4. Odbiorniki: piec gazowy do ogrzewania ciepłej wody użytkowej w kotłowni, trzon kuchenny, kuchenka 4 palnikowa, taboret gazowy w pomieszczeniu kuchennym.
5. Odgromowa.
6. Radiowęzłowa.
7. Telefoniczna.
8. Antenowa.
9. Internetowa.
10. Elektroniczna woźna.

Instalacje gaśnicze i zabezpieczające.

Instalacja hydrantowa wewnętrzna

W obiekcie instalacja hydrantowa wewnętrzna poprowadzona jest przy klatkach schodowych szkoły (po trzy szafki hydrantowe na każdej kondygnacji) i na korytarzu hali sportowej. Łącznie w obiekcie znajduje się 11 szafek hydrantowych z zaworami hydrantowymi 25 mm, każda szafka wyposażona jest w węże zakończone prądownicą.
Suche piony (instalacja hydrantowa nienawodniona) nie występują.
Instalacji sygnalizacji alarmu pożarowego nie zainstalowano.

Zaopatrzenie wodne

Sieć hydrantowa zewnętrzna – na terenie obiektu znajdują się dwa hydranty podziemne – jeden zlokalizowany na placu przy wejściu do hali sportowej, drugi na terenie zielonym od strony MDK-u , w odległości 30 m od budynku szkoły.

Na każdym piętrze na korytarzach oraz przy głównym wejściu do budynku (od strony ulicy Kościuszki) umieszczone są plany ewakuacyjne szkoły. Drogi i wyjścia ewakuacji z budynku są odpowiednio oznakowane.

PRZECIWPOŻAROWE WYŁACZENIE PRĄDU

Przeciwpożarowy wyłącznik prądu znajduje się na ścianie zewnętrznej przy głównych drzwiach wejściowych od strony ul. Kościuszki. Ponadto główny wyłącznik prądu (mechaniczny) znajduje się w piwnicy przy licznikach prądu.

Sposób użytkowania (funkcja) obiektu

Obiekt pełni funkcję szkoły podstawowej dla uczniów w wieku od 7 do 15 lat. Przyjmuje się, że w szkole może jednocześnie przebywać ok. 650 osób:

Przewidywana ilość osób na poszczególnych kondygnacjach:

- **Niski parter** – do 650 os.,
- **parter** – do 350 os.,
- **I piętro** – do 400 os.

Czasowo na obu kondygnacjach mogą pojawić się także inne osoby (rodzice uczniów, dostawcy).

Stan osobowy szkoły:

- nauczyciele – 72 (w tym niepełnosprawni – 1),
- uczniowie – 600 (w tym niepełnosprawni – 8),
- pozostały personel – 18 (w tym niepełnosprawni – 0).

Maksymalna ilość osób przebywających w budynku – ok. 650

Ilość osób niepełnosprawnych – 9, w tym:

- niepełnosprawne ruchowo – 1,
- niedosłyszące – 2.

Biorąc pod uwagę stałych użytkowników do placówki uczęszcza obecnie jedna uczennica niepełnosprawna poruszająca się na wózku inwalidzkim, która wymaga pomocy przy ewakuacji.

Zagrożenie pożarowe

W obiekcie znajdują się materiały palne typowe dla pomieszczeń użyteczności publicznej, taki jak meble drewniane i tapicerskie, kartony, papier, ubrania, wykładziny podłogowe, tworzywa sztuczne. W kuchni należy liczyć się z obecnością olejów i tłuszczów spożywczych.

Potencjalne źródła powstania pożaru to: instalacje i urządzenia elektryczne, zaprószenie ognia, prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo z otwartym ogniem, spawanie elektryczne i gazowe (przy pracach remontowych) itp. Rozprzestrzenianie pożaru w budynku może następować drogami ewakuacyjnymi, gdy na tych drogach znajdują się materiały palne. Również przez pomieszczenia, w których nagromadzono nadmiar materiałów palnych.

Zagrożeniem dla ludzi w czasie pożaru jest duże zadymienie pomieszczeń i dróg ewakuacyjnych, zatrucie gazami toksycznymi powstającymi podczas spalania tworzyw sztucznych, brak prawidłowych warunków ewakuacji (tarasowanie i przewężenia dróg ewakuacyjnych, zamykanie drzwi na korytarzach i wyjść ewakuacyjnych bez możliwości natychmiastowego otworzenia, panika osób znajdujących się w budynku.

Pomieszczeniami o największym zagrożeniu pożarowym ze względu na ilość występujących materiałów palnych są: szatnie, archiwum, biblioteka i magazyny. Pomieszczeniami o największym zagrożeniu ze względu na ilość przebywających osób są: stołówka i hala sportowa.

Zagrożenie wybuchem, obciążenie ogniowe

Zarówno w pomieszczeniach obiektu, jak i w jego najbliższym otoczeniu nie przewiduje się stosowania materiałów i substancji mogących stworzyć strefy zagrożenia wybuchem, wymienionych w §2 ust. 1 pkt. 1 Rozporządzenia MSWiA w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów.

Dla obiektów zaliczonych do kategorii zagrożenia ZL nie wyznacza się z reguły gęstości obciążenia ogniowego i orientacyjnie przyjmuje się, że nie przekroczy ona 550 MJ/m2. Większość materiałów palnych w obiekcie stanowi wyposażenie pomieszczeń (meble wykonane z drewna i materiałów drewnopochodnych, wykładziny, dywany, zasłony oraz inne elementy wystroju wnętrz, których temperatura zapalenia wynosi pomiędzy ok. 270°C - 400°C.
Ponadto w pomieszczeniach występują również urządzenia techniczne, takie jak sprzęt komputerowy i audiowizualny, urządzenia kuchenne, pralnicze, sprzęt gospodarczy, które posiadają palne elementy i izolacje z tworzyw sztucznych.

Strefy pożarowe

Przy powierzchni całkowitej wynoszącej 6 747,7 m^2 obiekt stanowi zgodnie z §227 ust.1 Rozporządzenia MI w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie jedną strefę pożarową (dopuszczalna wielkość strefy pożarowej dla budynku niskiego wielokondygnacyjnego zaliczonego do kategorii ZL III wynosi 8000 m^2).

Długość dróg ewakuacyjnych

W pomieszczeniach od najdalszego miejsca, w którym może przebywać człowiek, do wyjścia ewakuacyjnego na drogę ewakuacyjną lub do innej strefy pożarowej albo na zewnątrz budynku, powinno być zapewnione przejście zwane dalej „przejściem ewakuacyjnym" o długości nieprzekraczającej w strefach pożarowych ZL – 40 m.

Długość drogi ewakuacyjnej od wyjścia z pomieszczenia na tę drogę do wyjścia do innej strefy pożarowej lub na zewnątrz budynku zwana jest „dojściem ewakuacyjnym". Długość dojść ewakuacyjnych dla powierzchni zaliczonych do kategorii ZL III to 30 m przy jednym dojściu i 60 m przy wielu dojściach. **Najdłuższa droga ewakuacyjna, prowadząca (przy dwóch dojściach) z Sali nr 36 na I piętrze do wyjścia ewakuacyjnego od strony ulicy Kościuszki (krótszego dojścia) to ok. 40 m.**

Droga pożarowa

Dla obiektu wymagana jest droga pożarowa o szerokości co najmniej 4 m i nośności co najmniej 100 kN.

Drogi pożarowe

1. Dojazd z ulicy Kościuszki – wjazd na dziedziniec o nawierzchni utwardzonej płytkami betonowymi , szerokość 5m , umożliwia zawracanie samochodów ciężarowych
2. Dojazd z ulicy Sikorskiego – wjazd na plac o nawierzchni asfaltowej- szerokość 4m, z możliwością dojazdu do hydrantów.
3. Plac o wymiarach 20m x 11m z możliwością zawracania samochodów ciężarowych.

Obiekt szkoły zlokalizowany jest w odległości ok. 1,1 km od Komendy Powiatowej PSP w Łańcucie (ul. Grunwaldzka 68).

Odległość od sąsiadujących budynków

Odległość od strony północnej od obiektu do garażu – ok. 11 m, od strony północnej do zabudowy jednorodzinnych budynków mieszkalnych – ok. 72 m, od strony wschodniej do zabudowań – ok. 48 m, od strony południowo-wschodniej do budynku MDK – ok. 40 m.

Potencjalne źródła powstawania pożaru:

1. Nieprzestrzeganie przez personel i rodziców przepisów ochrony przeciwpożarowej.
2. Wadliwy lub niewłaściwy stan urządzeń elektrycznych i instalacji:
   - przeciążenie instalacji elektrycznej prowadzące do zwarć i przepięć,
   - uszkodzenia mechaniczne przewodów elektrycznych,
   - ułożenie przewodów elektrycznych na materiale palnym,
   - używanie wadliwych urządzeń i osprzętu elektrycznego,
   - pozostawianie bez dozoru urządzeń elektrycznych pod napięciem (kuchenki, piecyki, czajniki) nieprzystosowanych do długiej pracy,
   - stosowanie urządzeń grzewczych niezgodnie z zaleceniami producenta,

- stosowanie prowizorycznych instalacji elektrycznych,
- niewłaściwe zabezpieczenie urządzeń elektrycznych,
- niewłaściwa obsługa urządzeń elektrycznych,
- korzystanie z niesprawnych urządzeń elektrycznych,
- zaniechanie okresowych badań instalacji elektrycznej (skuteczności zerowania i oporności izolacji przewodów elektrycznych),
- dopuszczanie do napraw instalacji osób nieupoważnionych,
- brak dbałości o prawidłowe działanie wskaźników i urządzeń kontrolno-pomiarowych,
- niewłaściwe wykonanie lub stosowanie niewłaściwych urządzeń zabezpieczających.

3. Niewłaściwe magazynowanie i stosowanie cieczy palnych oraz przelewanie ich w miejscach do tego nieprzystosowanych.
4. Przechowywanie materiałów stałych w sąsiedztwie materiałów posiadających skłonności do samonagrzewania.
5. Magazynowanie substancji reagujących ze sobą egzotermicznie.
6. Duża ilość materiałów składowych w pomieszczeniach magazynowych.
7. Prowadzenie prac konserwacyjnych i remontowo-budowlanych polegających na spawaniu, cięciu, rozgrzewaniu substancji, malowaniu i klejeniu z użyciem materiałów niebezpiecznych pożarowo.
8. Porzucenie niedopałków papierosów w obrębie materiałów palnych.
9. Niewłaściwe prowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych.
10. Nieostrożność personelu i rodziców w posługiwaniu się ogniem otwartym, palenie tytoniu w miejscach do tego nie przeznaczonych.
11. Wyładowania atmosferyczne przy uszkodzeniu instalacji piorunochronnej lub źle wykonanym uziemieniu.
12. Celowe podpalenia.

Możliwości rozprzestrzeniania się pożaru

Biorąc pod uwagę konstrukcję obiektu, jak również jego wyposażenie i rodzaj zastosowanych elementów wykończeniowych można stwierdzić, że przyczynami (drogami) rozprzestrzeniania pożaru w obiekcie są:

1. Zastosowane palne elementy konstrukcyjne.
2. Zastosowane palne elementy wystroju wnętrz na ciągach komunikacyjnych pionowych i poziomych.
3. Systemy instalacyjne (elektroenergetyczne).
4. Nieszczelne przewody kominowe i wentylacyjne.
5. Składowanie palnych materiałów w zbyt dużych ilościach w pomieszczeniach nie przeznaczonych do tych celów lub nie spełniających wymogów technicznych.
6. Gromadzenie materiałów palnych i urządzeń na korytarzach.
7. Meble wykonane z materiałów palnych.
8. Elementy wystroju wnętrz wykonane z łatwo zapalnych materiałów (wykładziny podłogowe, kotary, zasłony, firany).

9. Składowanie materiałów palnych pod ścianami budynku.
10. Palna odzież przechowywana w szatniach.
11. Palne produkty żywnościowe przechowywane w magazynach.
12. Dokumenty przechowywane w szafach, regałach.
13. Brak wydzieleń pożarowych pomieszczeń od ciągów komunikacyjnych oraz nie zabezpieczenie przejść, instalacji i przewodów przez ściany i stropy budynku.

5. Określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby podawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym

Zasady rozmieszczania podręcznego sprzętu gaśniczego

1. Gaśnice w obiektach muszą być rozmieszczone:
   a) w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, w szczególności:
      - przy wejściach do budynków,
      - na klatkach schodowych,
      - na korytarzach,
      - przy wyjściach z pomieszczeń na zewnątrz;
   b) w miejscach nienarażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piecie, grzejniki);
   c) w obiektach wielokondygnacyjnych – w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeżeli pozwalają na to istniejące warunki.
2. Przy rozmieszczaniu gaśnic musza być spełnione następujące warunki:
   a) odległość z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek, do najbliższej gaśnicy nie powinna być większa niż 30 m;
   b) do gaśnic powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1 m.
3. Jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm^3) zawartego w gaśnicach przypada, z wyjątkiem przypadków określonych w przepisach szczególnych:
   a) na każde 100 m^2 powierzchni strefy pożarowej w budynku, niechronionej stałym urządzeniem gaśniczym:
      - zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL II, ZL III lub ZL IV,
      - produkcyjnej i magazynowej o gęstości obciążenia ogniowego ponad 500 MJ/m^2,
      - zawierającej pomieszczenia zagrożone wybuchem;
   b) na każde 300 m^2 powierzchni strefy pożarowej, z wyjątkiem zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL IV.

Dobór środka gaśniczego

Rodzaj gaśnic powinien być dostosowany do gaszenia tych grup pożarów, które mogą wystąpić w obiekcie.

GRUPY POŻARÓW

Grupa	Rodzaj palącego się materiału	Środki gaśnicze
	Materiały stałe zwykle pochodzenia organicznego, przy których spalaniu występuje zjawisko żarzenia, np. drewno, papier, węgiel, słoma, tworzywa sztuczne. Na szybkość palenia się ciał stałych wpływa stopień ich rozdrobnienia, wydzielanie się gazów i par.	Woda, piana gaśnicza, proszki gaśnicze, dwutlenek węgla
	Ciecze (np. benzyna, nafta i jej pochodne, alkohol, lakiery itp.) i materiały stałe topiące się wskutek ciepła wytwarzającego się podczas pożaru (np. smoła, parafina, tworzywa sztuczne) Pożar cieczy palnych w wyniku parowania i łączenia się z powietrzem może spowodować powstanie mieszanki wybuchowej.	Piana gaśnicza, proszki gaśnicze, dwutlenek węgla
	Gazy np. wodór, acetylen, gaz ziemny, propan, metan itp. Spalanie to odbywa się w warstwie stykania się gazu z powietrzem, lub w odpowiedniej proporcji z innymi gazami. Do zapłonu wystarczy niewielka iskra, bądź jakiekolwiek źródło ciepła. Gazy palne stanowią szczególnie wielkie niebezpieczeństwo, gdy wymieszają się wraz z powietrzem i zostaną podpalone w pomieszczeniu zamkniętym, co skutkuje wybuchem.	Proszki gaśnicze
	Metale np. uran, magnez, lit, potas, glin i ich stopy. W zależności od ich składu chemicznego, podczas spalania zużywają tlen, bądź jako mieszaniny mając w swym składzie utleniacze spalają się bez dostępu do powietrza.	Specjalne proszki gaśnicze
	Tłuszcze i oleje spożywcze. Wyróżnienie tej klasy wynikło z tego, że tłuszcze spożywcze w czasie ich użytkowania (np. smażenie) mają wysoką temperaturę, co utrudnia ich gaszenie, a po ugaszeniu może dojść do ponownego zapłonu, gdy znów dotrze do nich tlen z powietrza. Niebezpieczeństwo pożarów tej grupy wynika również z tego, że przy próbie ugaszenia takiego pożaru wodą może nastąpić wyrzut palącego się tłuszczu, co gwałtownie może powiększyć strefę spalania.	Specjalne roztwory wodne

Wymagana ilość środka gaśniczego:

Powierzchnia całkowita szkoły – 6747,7 m^2/ 100 m^2 = 67,48 ≈ **68 jednostek gaśniczych 2 kg lub 3 dm^3**

Wykaz podręcznego sprzętu gaśniczego w obiekcie szkoły:

- ✓ gaśnica proszkowa GP-6x ABC – 39 szt. (117)
- ✓ gaśnica proszkowa GP-2x – 1 szt. (1)
- ✓ gaśnica śniegowa GSE-2x – 1 szt. (1)
- ✓ gaśnica proszkowa 6x ABC/E – 2 szt. (6)
- ✓ gaśnica pianowa GWG-2x ABF – 1 szt. (1)
- ✓ agregat proszkowy AP-25x – 1 szt. (12)

Ze względu na występujący brak spełnienia wymagań w zakresie obowiązujących uregulowań prawnych, spowodowany stwierdzonym niewystarczającym ciśnieniem w dwóch znajdujących się na terenie obiektu hydrantach zewnętrznych, zgodnie z decyzją Komendy wojewódzkiej PSP ilość środka gaśniczego w obiekcie została zwiększona o 100 % oraz doposażono obiekt w gaśnicę proszkową AP 25 kg (agregat).

Łącznie w obiekcie znajduje się **138 jednostek** środka gaśniczego w 45 gaśnicach.

Do prowadzenia skutecznej działalności w zapobieganiu pożarom i ich zwalczaniu niezbędne jest posiadanie wiedzy o procesie spalania, gdyż tylko ona pozwala na wszechstronną ocenę elementów, jakie składają się na szeroko rozumiane zjawisko pożaru. Ogólnie rzecz biorąc, spalanie jest procesem chemicznym, w czasie którego występuje łączenie się materiału palnego z utleniaczem (najczęściej tlenem), podczas którego wydziela się światło, ciepło i inne produkty spalania. Aby powstał, a następnie rozwijał się proces spalania konieczne jest istnienie w odpowiedniej proporcji substancji palnej, utleniacza oraz energii cieplnej niezbędnej do zainicjowania procesu. Myśl tej zasady jest zawarta w „trójkącie spalania".

Wynika z tego jednoznacznie, że proces spalania można przerwać przez wyeliminowanie jednego z tych czynników:

- wprowadzenie do strefy spalania środka oddziałującego antykatalitycznie (hamująco) na reakcje chemiczne towarzyszące procesowi spalania,
- usunięcie lub odizolowanie materiału palnego,

- wyeliminowanie bodźca termicznego podtrzymującego proces spalania (np. chłodzenie układu palnego),
- odcięcie dostępu utleniacza do miejsca pożaru.

Mechanizm działania nowoczesnych środków gaśniczych, stosowanych w sprzęcie gaśniczym, łączy ze sobą co najmniej kilka z ww. cech.

ZASADY OBSŁUGI GAŚNIC I HYDRANTÓW WEWNĘTRZNYCH

Gaśnica proszkowa – jest to cylindryczny zbiornik zaopatrzony w dźwignię uruchamiającą zawór lub zbijak. Środek gaśniczy (proszek) wyrzucany jest przez dyszę lub wężyk zakończony prądowniczką przy pomocy gazu obojętnego (azot lub dwutlenek węgla). Gaśnice proszkowe cechuje wysoka skuteczność gaśnicza, opierająca się przede wszystkim na działaniu inhibitującym (powstrzymującym) proszków. Poza tym proszki ograniczają dostęp tlenu do strefy spalania i wyrzucona pod dużym ciśnieniem chmura proszku powoduje zdmuchnięcie płomieni. Gaśnice te w zależności od rodzaju użytego proszku mogą służyć do zwalczania wszystkich grup pożarów. Informacja o tym do czego służy konkretna gaśnica powinna być umieszczona na obudowie. Po dostarczeniu gaśnicy w miejsce pożaru w celu jej użycia:

1. Zrywamy plombę i wyciągamy zawleczkę blokującą.
2. Kierujemy wyciągnięty wąż lub dyszę wylotową na źródło ognia.
3. Naciskamy dźwignię.

Działanie gaśnicy proszkowej można w każdej chwili przerwać przez zwolnienie dźwigni uruchamiającej lub dźwigni prądowniczki.

Gaśnica pianowa – zasady obsługi gaśnicy pianowej są podobne do zasad obsługi gaśnicy proszkowej.

Gaśnica śniegowa – jest to cylindryczny zbiornik zaopatrzony w zawór (pokrętny lub szybko otwieralny) i wężyk zakończony dyszą wylotową. Wewnątrz gaśnicy znajduje się skroplony dwutlenek węgla (CO_2) pod dużym ciśnieniem, który po uruchomieniu gaśnicy rozpręża się i zostaje wyrzucony przez dyszę w postaci płynnej, a następnie sublimuje oziębiając się do temperatury ok. - 78°C. Działanie gaśnicze dwutlenku węgla, polega na schłodzeniu palących się materiałów oraz odcięciu dopływu tlenu. Ze względu na bardzo niską temperaturę niedopuszczalne jest kierowanie strumienia CO_2 na organizmy żywe. Zasady obsługi gaśnicy śniegowej są podobne do zasad obsługi gaśnicy proszkowej.

Należy pamiętać, że:

- ✓ w czasie działania gaśnicy należy ją trzymać tylko za uchwyty,
- ✓ nie wolno używać gaśnic do gaszenia palącej się na człowieku odzieży.
- ✓ ze względu na swoją budowę syfonową gaśnica prawidłowo pracuje tylko w pozycji pionowej.

Podstawowy sposób użycia poszczególnych gaśnic przedstawiany jest także w sposób graficzny na etykietach naklejonych na gaśnicach.

Hydrant wewnętrzny – jest urządzeniem przeciwpożarowym umieszczonym na sieci wodociągowej wewnętrznej, służącym do gaszenia pożarów grupy A. Umożliwia on dogodne gaszenie ewentualnego pożaru (z większych niż gaśnice odległości), a w szczególności przydatny jest do gaszenia pożarów w zarodku (hydrant Ø 25) oraz do dogaszania pogorzelisk.

W celu uruchomienia hydrantu wewnętrznego należy:

1. Otworzyć szafkę.
2. Rozwinąć wąż tłoczny zakończony prądownicą, wyrównując skręty i załamania węża.
3. Otworzyć (odkręcić) zawór hydrantowy.
4. Skierować strumień wody na źródło ognia.

Nie wskazane jest używanie hydrantów wewnętrznych (wody) do gaszenia pożarów w obrębie elektroniki użytkowej oraz instalacji i urządzeń elektrycznych pod napięciem (niszczące działanie wody oraz możliwość porażenia prądem). W związku z powyższym pełne wykorzystanie hydrantu wewnętrznego do gaszenia ewentualnego pożaru może nastąpić tylko w ostateczności (np. po wykorzystaniu najbliższych gaśnic).

Należy zwrócić uwagę na to, żeby do gaszenia pożarów użyć odpowiednich środków. Podczas doboru środka gaśniczego należy również pamiętać o tym, aby straty wywołane naszą działalnością nie były większe niż straty spowodowane samym pożarem. Tak więc do gaszenia dokumentacji w formie papierowej, książek nie jest wskazana gaśnica pianowa. Ugasi je bardzo dobrze, ale również je zmoczy co powoduje dodatkowe zniszczenie, poza tym nie można jej wyłączyć zanim się cała nie opróżni. Natomiast gaśnica proszkowa powoduje duże zapylenie pomieszczenia.

Gaśnica proszkowa

Gaśnica śniegowa

Hydrant wewnętrzny Ø 25
z wężem półsztywnym

Hydrant wewnętrzny Ø 52
z wężem płasko składanym

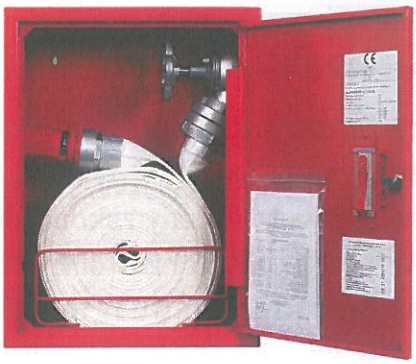

Gaszenie pożarów

Postępowanie podczas gaszenia pożaru przy pomocy sprzętu podręcznego (1)

- gaśnice przenosić pionowo
- strumień środka gaśniczego kierować od dołu do góry (powierzchnie pionowe) i od przodu do tyłu w przypadku powierzchni poziomych
- w przypadku pożaru silnika samochodu strumień środka gaśniczego kierować do środka komory silnika przez otwór chłodzący lub od dołu
- w przypadku cieczy w spoczynku – nie kierować strumienia na ciecz, a układać chmurę środka gaśniczego nad źródłem ognia
- dobierać odpowiednia gaśnicę do rodzaju palącego się materiału, przestrzegać wskazań zawartych w instrukcji obsługi gaśnicy
- zachować minimalny odstęp 1 m dyszy gaśnicy śniegowej lub proszkowej od urządzeń elektrycznych pod napięciem

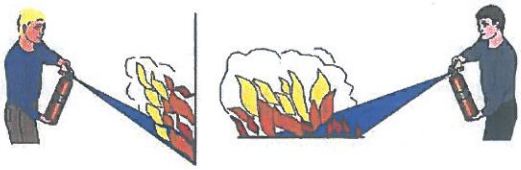

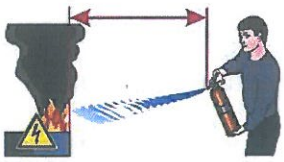

PRZYGOTOWANIE ZAKŁADU DO DZIAŁAŃ RATOWNICZO-GAŚNICZYCH

Gaszenie pożaru w zarodku przez pracowników

POSTĘPOWANIE PODCZAS GASZENIA POŻARU - 2

- ❑ Wyłączyć urządzenia elektryczne, zamknąć drzwi i okna.
- ❑ Rozpocząć gaszenie od skierowania strumienia gaśniczego na źródło pożaru. Wiatr powinien wiać (jeżeli to możliwe) w plecy.

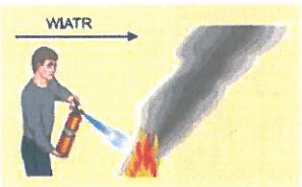

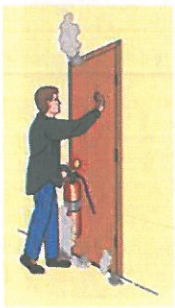

- ❑ **Zachować szczególną ostrożność przy otwieraniu drzwi do pomieszczeń, w których może się palić:**
  1) uchylić lekko drzwi i jednocześnie sprawdzić, czy drzwi nie są gorące,
  2) wprowadzić przez szczelinę krótki strumień środka gaśniczego, następnie drzwi otworzyć i przystąpić do gaszenia pożaru.

Zasady używania gaśnicy

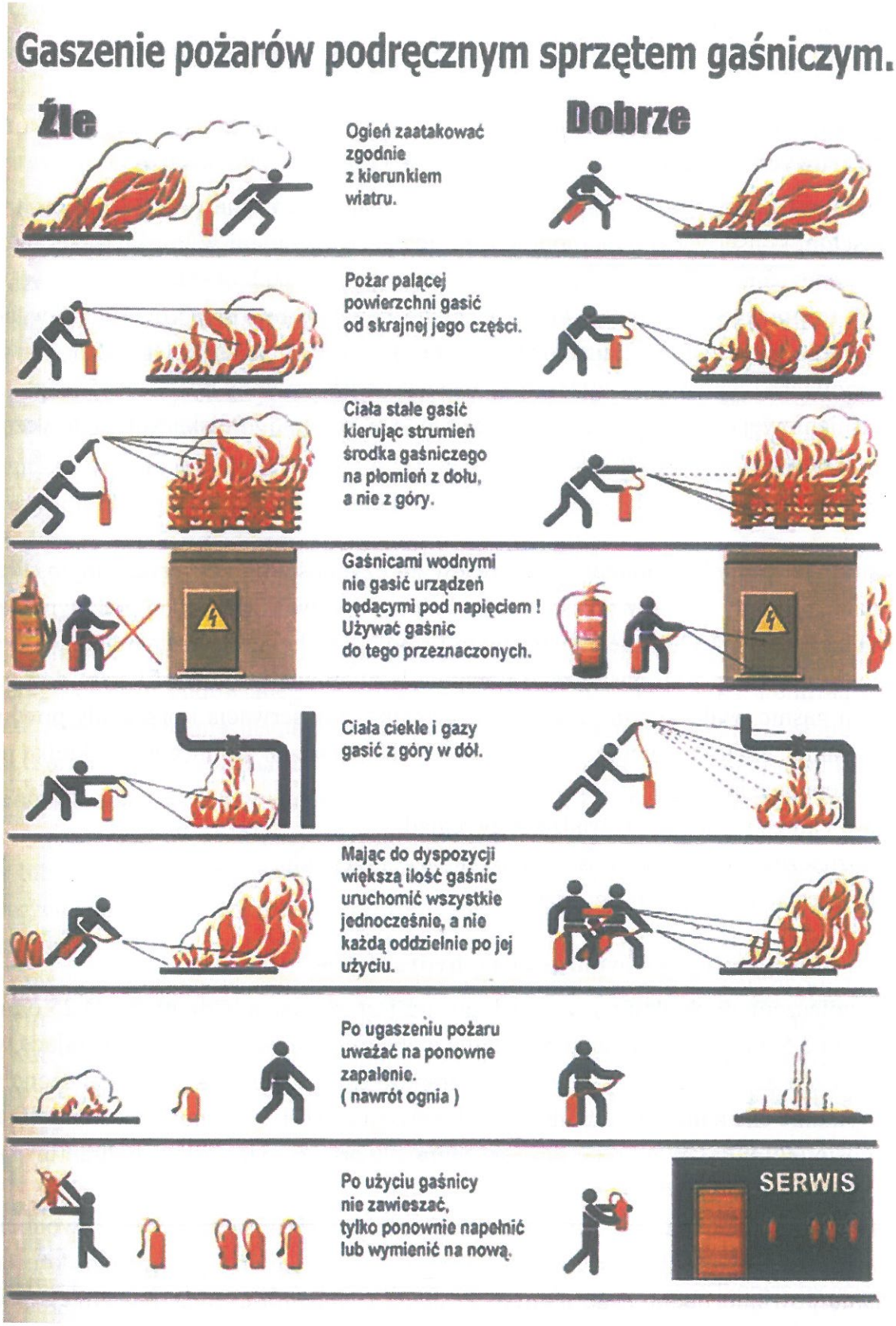

Instalacje gaśnicze, systemy przeciwpożarowe, sygnalizacji pożaru

1. Instalacja odgromowa.
2. Przeciwpożarowy wyłącznik prądu.
3. Główny zawór gazu.

Sposoby poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic.

1. Urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic oraz instrukcjach obsługi.
2. Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne powinny być przeprowadzane w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku.
3. Węże stanowiące wyposażenie hydrantów wewnętrznych powinny być raz na 5 lat poddawane próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze, zgodnie z Polską Normą dotyczącą konserwacji hydrantów wewnętrznych.

Gaśnice

Gaśnice powinny być poddawane okresowym czynnościom konserwacyjnym. Przeglądy lub ewentualne remonty i naprawy gaśnic należy zlecać wykwalifikowanym pracownikom (konserwatorom sprzętu ppoż.) lub specjalistycznym firmom. Osoba dokonująca przeglądu oraz konserwacji podręcznego sprzętu gaśniczego powinna legitymować się certyfikatem dopuszczenia do legalizacji gaśnic wydawanym przez ich producenta. Konserwacja i przeglądy powinny być zapisane na naklejce, która nie może zakrywać żadnych oznaczeń producenta. Naklejka powinna zawierać następujące informacje:

- ✓ nazwa i adres jednostki prowadzącej przegląd,
- ✓ jednoznaczna identyfikacja osoby dokonującej przeglądu,
- ✓ data (miesiąc i rok) ważności przeglądu.

Instalacja wodociągowa przeciwpożarowa – hydrantowa

Zabezpieczeniem obiektu na wypadek pożaru jest instalacja hydrantowa Ø 25 o minimalnej wydajności 2,5 dm^3/sek. Instalacja hydrantowa obejmuje rurociągi rozprowadzające wodę do celów gaśniczych za zaworem wylotowym hydrantowym. Hydranty są rozmieszczone w ścianach. Maksymalne ciśnienie robocze nie powinno przekraczać 1,2 MPa natomiast minimalne powinno wynosić 0,2 MPa. Wysokość umieszczenia zaworów odcinających hydrantów powinna wynosić 1,35 ± 0,1 m od poziomu podłogi.

Instalacja hydrantowa oraz zawory hydrantowe umieszczone na instalacji wodociągowej przeciwpożarowej powinny być poddawane okresowym badaniom i przeglądom konserwacyjnym. Badanie powinno obejmować pomiar ciśnienia i wydajności hydrantu umiejscowionego w najbardziej niekorzystnym miejscu ze względu na straty hydrauliczne i być przeprowadzone zgodnie z PN przez osoby odpowiedzialne.

Przeglądy i naprawy powinny być przeprowadzone przez kompetentny personel minimum

raz w roku. Konserwacja i przegląd techniczny powinny być zapisane na wywieszce (naklejce), która nie może zakrywać żadnych oznaczeń producenta.

Węże stanowiące wyposażenie hydrantów wewnętrznych powinny być raz na 5 lat poddawane próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze, zgodnie z Polską Normą dotyczącą konserwacji hydrantów wewnętrznych.

Wymagania przeciwpożarowe dotyczące instalacji elektrycznych.

Bezpieczeństwo użytkowania budynku i instalacji, w które jest wyposażony budynek zależy od ich stanu technicznego, a także od tego czy są one prawidłowo eksploatowane. Dlatego wprowadzono ustawowy obowiązek przeprowadzania okresowych kontroli stanu technicznej sprawności obiektów budowlanych, łącznie z badaniami instalacji elektrycznych i odgromowych (art. 62 Prawa budowlanego). W celu zapewnienia właściwego funkcjonowania budynku i bezawaryjnej pracy instalacji elektrycznych i odgromowych należy przeprowadzać kontrole okresowe budynku i instalacji. Raz w roku należy poddać kontroli:

- elementy budynku i instalacje narażone na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu, w szczególności elementy pokrycia dachu, wraz z oględzinami elementów instalacji odgromowej,
- przewodów kominowych (dymowych, spalinowych i wentylacyjnych),
- instalacji gazowej.

Co 5 lat dokonać kontroli polegającej na sprawdzeniu stanu sprawności technicznej i użytkowej całego obiektu budowlanego, estetyki obiektu oraz jego otoczenia. kontrolą tą powinno być objęte również badanie instalacji elektrycznej i odgromowej w zakresie stanu sprawności połączeń, osprzętu, zabezpieczeń i środków ochrony od porażeń oraz uziemień instalacji i aparatów.

Kontrolę stanu technicznego instalacji elektrycznych i odgromowych powinny przeprowadzać osoby posiadające kwalifikacje wymagane przy wykonywaniu dozoru lub usług w zakresie naprawy lub konserwacji odpowiednich urządzeń energetycznych. Eksploatacja instalacji i urządzeń, których stan techniczny może przyczynić się do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzeniania się ognia jest zabroniona. Instalacje i urządzenia techniczne stanowiące wyposażenie obiektu powinny w zakresie ochrony przeciwpożarowej odpowiadać warunkom technicznym określonym w Polskich Normach oraz przepisach szczególnych. Instalacje i urządzenia należy utrzymywać w stanie zgodnym z warunkami technicznymi i wymogami ustalonymi przez producenta, a w szczególności poddawać je okresowym przeglądom, pomiarom, konserwacji.

Tabelaryczne zestawienie minimalnych czasokresów przeglądowych.

Lp.	Rodzaj instalacji	Częstotliwość	Zakres	Kto przeprowadza
1.	Drzwi pożarowe	Zgodnie z DTR Nie rzadziej niż raz w roku	Sprawność techniczna, stan techniczny uszczelek, samozamykaczy	Serwis techniczny – wskazane jest przeszkolenie producenta/dostawcy

2.	Oświetlenie ewakuacyjne	Zgodnie z DTR Nie rzadziej niż raz w roku	Sprawność techniczna: czas zadziałania, natężenie oświetlenia, czas świecenia lamp. Bieżąca konserwacja	Serwis techniczny – uprawniony elektryk
3.	Główny wyłącznik prądu	Raz w roku	Sprawność techniczna, sprawdzenie wyłączenia wszystkich obwodów łącznie z UPS (nie dotyczy zasilania urządzeń służących ochronie ppoż.)	Uprawniony elektryk
4.	Gaśnice	Zgodnie z DTR Nie rzadziej niż raz w roku	Kontrola sprawności technicznej (ciśnienia – jeżeli występuje manometr)	Uprawniony konserwator sprzętu ppoż.
			Sprawdzenie prawidłowości rozmieszczenia i oznakowania	Specjalista ds. ppoż./ Inspektor ochrony ppoż.
Pozostałe instalacje w budynku				
5.	Instalacja elektryczna i odgromowa	Co najmniej raz na pięć lat	Sprawność połączeń, osprzętu, zabezpieczeń i środków ochrony od porażeń, oporności izolacji przewodów oraz uziemień instalacji i aparatów	Uprawniony elektryk
6.	Instalacja gazowa	Nie rzadziej niż raz w roku	Próba szczelności, ocena sprawności technicznej	Uprawniony gazownik
7.	Przewody wentylacyjne	Nie rzadziej niż raz w roku	Ocena stanu technicznego	Wskazane by wykonywał mistrz w rzemiośle kominiarskim
8.	Przewody kominowe –dymowe	Min.2 razy w roku przy spalaniu paliwa gazowego. Min. 4 razy w roku przy spalaniu paliwa stałego	Drożność przewodów kominowych	Mistrz w rzemiośle kominiarskim

6. Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia

Pożar może zostać wykryty przez osobę znajdującą się w budynku lub w jego bliskim sąsiedztwie. Każdy, kto zauważył pożar lub uzyskał informację o pożarze, zobowiązany jest zachować spokój i nie dopuszczając do paniki natychmiast:

- ✓ **alarmować o pożarze**
- ✓ **podjąć działania ratowniczo - gaśnicze.**

Nadrzędnym celem, któremu muszą być podporządkowane inne zadania, jest ratowanie życia ludzkiego, dlatego też każdy pracownik powinien znać dokładnie wszystkie drogi ewakuacyjne oraz możliwości wydostania się z pomieszczenia, w którym przebywa. Ponadto przypadku powstania pożaru należy :

1. Ustalić miejsce pożaru i występujące zagrożenia.
2. Niezwłocznie zawiadomić osoby znajdujące się w miejscach zagrożonych pożarem w sposób nie powodujący paniki.

3. Powiadomić Państwową Straż Pożarną – nr alarmowy **998** lub **112** (Centrum powiadamiania ratunkowego), podając:
   - ✓ gdzie się pali – nazwę obiekt, dokładny adres lub lokalizację,
   - ✓ co się pali,
   - ✓ czy istnieje zagrożenie dla ludzi
   - ✓ czy w rejonie pożaru lub bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się materiały łatwopalne, wybuchowe,
   - ✓ numer telefonu, z którego podaje się informację oraz swoje imię i nazwisko.

   Należy odpowiadać na pytania zadawane przez dyspozytora lub dyżurującego oraz nie rozłączać się dopóki przyjmujący nie potwierdzi zgłoszenia.
4. W razie potrzeby (wypadek lub awaria) zaalarmować:
   - Pogotowie Ratunkowe – **999**
   - Policję – **997**
   - Pogotowie Gazowe – **992**
   - Pogotowie Energetyczne – **991**
5. Powiadomić dyrektora placówki – **Jolantę Suraj-Zych tel. 661 545 627**.
6. Równolegle z zaalarmowaniem straży pożarnej należy przystąpić do akcji ratowniczo gaśniczej, o ile nie zagraża to zdrowiu i życiu osoby podejmującej próbę gaszenia pożaru.
7. Do czasu przybycia jednostek straży pożarnej, kierowanie akcją sprawuje Dyrektor Szkoły, a w razie jego nieobecności osoba najstarsza funkcją w obiekcie. Pozostali pracownicy i użytkownicy obiektu obowiązani są podporządkować się bez zastrzeżeń poleceniom osoby, która kieruje akcją i wykonywać wszelkie jej polecenia.
8. Pracownicy i inne osoby biorące udział w akcji ratowniczo-gaśniczej powinny:
   - ✓ w pierwszej kolejności przystąpić do ratowania ludzi, przeprowadzając ewakuację (szczególnie uczniów) z zagrożonych pomieszczeń, następnie całego obiektu zgodnie z przyjętymi zasadami,
   - ✓ dokonać rozpoznania sytuacji i przystąpić w razie potrzeby do gaszenia pożaru przy użyciu podręcznego sprzętu gaśniczego stosownie do rodzaju palących się materiałów. Podręczny sprzęt w postaci gaśnic znajduje się na korytarzach lub w pomieszczeniach. Szafki hydrantów wewnętrznych umiejscowione są na korytarzach. Miejsca usytuowania gaśnic oraz hydrantów oznakowane są w widoczny sposób, zgodnie z obowiązującymi przepisami,
   - ✓ wyłączyć dopływ energii elektrycznej do budynku (przeciwpożarowy wyłącznik prądu znajduje się na zewnętrznej ścianie przy głównych drzwiach od strony ul. Kościuszki, nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeni elektrycznych pod napięciem),
   - ✓ wyłączyć dopływ gazu do obiektu (główny zawór gazu znajduje się na zewnętrznej ścianie budynku od strony wyjścia na parking).
   - ✓ usunąć z miejsca pożaru i bezpośredniego sąsiedztwa wszelkie znajdujące się tam materiały palne, a także cenne urządzenia, ważne dokumenty oraz nośniki informacji itp.,
   - ✓ pozamykać drzwi oddzielające pomieszczenia objęte pożarem od pomieszczeń sąsiednich.
9. Działania ratowniczo-gaśnicze prowadzić (z uwzględnieniem własnego bezpieczeństwa) do chwili przejęcia terenu działań przez jednostkę PSP.

10. Po przybyciu jednostki PSP obowiązkiem osoby dowodzącej akcją w tym czasie jest udzielenie Dowódcy wszystkich potrzebnych informacji, a w szczególności:
    - ✓ poinformowanie o wydanych poleceniach przez osobę dotychczas prowadzącą akcję ratowniczą oraz podjętych działaniach,
    - ✓ poinformowanie czy istnieje możliwość pozostania kogoś w obiekcie i gdzie,
    - ✓ przekazanie raportu z ewakuacji
    - ✓ wskazanie punktów czerpania wody gaśniczej,
    - ✓ wskazanie najbardziej zagrożonych miejsc, mogących być przyczyną gwałtownego rozprzestrzeniania się pożaru i wysokich strat,
    - ✓ pozostawanie do dyspozycji kierującego akcją Dowódcy PSP w celu udzielenia niezbędnej pomocy w likwidowaniu pożaru,
    - ✓ w przypadku szczególnego zagrożenia wspólne ustalanie metod walki z pożarem.
11. Jeżeli Dowódca PSP uzna udział załogi w dalszej akcji gaśniczej za zbędny, należy niezwłocznie udać się w takie miejsce, aby nie przeszkadzać w dalszej akcji ratowniczo – gaśniczej.

Rodzice lub inne osoby czasowo przebywające w obiekcie nie są dobrze zorientowane w zakresie usytuowania wyjść, dróg ewakuacyjnych, przejść, rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego lub usytuowania szafek z hydrantami, zaworów gazu i wyłączników prądu. Dlatego istotne jest właściwe oznakowanie obiektu znakami ewakuacyjnymi i ochrony przeciwpożarowej zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami.

Zabezpieczenie pogorzeliska

Dyrektor Szkoły jest odpowiedzialny za: zabezpieczenie miejsca pożaru i wystawienie posterunku na pogorzelisku, aby zapobiec powstaniu wtórnego pożaru oraz przystąpienie do uporządkowania pogorzeliska po uzgodnieniu z policją i po zakończeniu działalności komisji powołanej dla ustalenia okoliczności i przyczyn powstania i rozprzestrzenienia się pożaru.

7. Sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym

Uwaga !!! Do przestrzegania postanowień instrukcji zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych, zobowiązani są wszyscy pracownicy obiektu oraz pracownicy innych przedsiębiorstw, znajdujących się na terenie budynku, uczestniczący bezpośrednio lub pośrednio w wykonywaniu prac pożarowo niebezpiecznych oraz pracownicy nadzorujący przebieg tych prac.

Ogólne wytyczne

Pod pojęciem prac pożarowo niebezpiecznych należy rozumieć przede wszystkim wszelkie prace prowadzone wewnątrz obiektu, na terenie do niego przyległym oraz w sąsiedztwie składowanych materiałów palnych lub palnych elementów konstrukcji budynku, takie jak:

- ✓ prace remontowo-budowlane związane z użyciem ognia otwartego,
- ✓ prace związane ze stosowaniem gazów, cieczy i pyłów palnych,
- ✓ prace prowadzone w strefach zagrożonych wybuchem (np. w pomieszczeniach, w których wcześniej prowadzone były prace zużyciem gazów, cieczy lub pyłów palnych).

Do grupy prac pożarowo niebezpiecznych zalicza się prace prowadzone przy użyciu otwartego ognia bądź innych czynników energetycznych o wysokich parametrach temperaturowych i ciśnieniowych. W szczególności są to:

- ✓ prace przy użyciu otwartego ognia i czynników o wysokiej temperaturze, podczas których występuje iskrzenie lub nagrzewanie:
  - spawanie, cięcie gazowe i elektryczne
  - podgrzewanie instalacji, urządzeń i zaworów,
  - podgrzewanie substancji palnych (np. lepik, papa)
  - używanie materiałów pirotechnicznych
  - rozniecanie ognisk
  - zgrzewanie i lutowanie
- ✓ prace związane ze stosowaniem cieczy, gazów i pyłów palnych, przy których mogą powstawać mieszaniny wybuchowe:
  - przygotowywanie do stosowania gazów cieczy i pyłów palnych,
  - stosowanie cieczy do malowania, lakierowania, klejenia, mycia i nasycania,
  - suszenie substancji palnych i usuwanie pozostałości tych substancji ze stanowisk pracy.

W normalnych warunkach pracy nie przewiduje się wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych. Ww. prace występować będą ewentualnie w przypadku prac remontowo – budowlanych. Jednak w przypadku wystąpienia takich prac wyłączane są pomieszczenia i w całości przekazywane Wykonawcy, który ponosi całkowitą odpowiedzialność za wszelkie prowadzone prace oraz za ich zabezpieczenie.

Zasady organizacyjne zabezpieczania prac pożarowo niebezpiecznych

Prace niebezpieczne pożarowo mogą być wykonywane na terenie obiektu pod warunkiem spełnienia wymagań z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązujących przed, w trakcie ich wykonywania oraz po zakończeniu prac. Wymagania, o których mowa poniżej, ustalane są komisyjnie każdorazowo przed rozpoczęciem prac, w oparciu o postanowienia Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego oraz przepisy szczegółowe obowiązujące w przedmiotowej sprawie.

Całkowitą odpowiedzialność za bezpieczne pod względem przeciwpożarowym prowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych zleconych innym firmom ponosi **Wykonawca** tych prac. Zapis o odpowiedzialności wykonawcy za bezpieczne pod względem pożarowym prowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych, powinien znaleźć się w umowie, a jeżeli prace prowadzone są w trybie zlecenia bezumownego to w oddzielnym oświadczeniu, a fakt przyjęcia do wiadomości przez Wykonawcę tego zapisu powinien być potwierdzony czytelnym podpisem.

W składzie osobowym komisji (minimum 2-os.), ustalającej wymogi bezpieczeństwa, powinien znaleźć się Dyrektor Szkoły lub Specjalista/Inspektor ochrony ppoż. (jako przewodniczący z urzędu) oraz Kierownik grupy /firmy wykonującej pracę. Skład komisji może być zwiększony o niezbędnych specjalistów. Komisja ze swoich prac sporządza protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac pożarowo niebezpiecznych wg załącznika Nr 2.

Po wykonaniu zabezpieczeń określonych w ww. protokole oraz pisemnym potwierdzeniu (wpisem w zezwoleniu) wykonania tych zabezpieczeń (sprawdzonych przez Komisję), przewodniczący komisji wydaje osobie odpowiedzialnej za nadzór podczas prowadzania prac niebezpiecznie pożarowych, pisemne zezwolenie na rozpoczęcie prac wg załącznika Nr 3.

Wytyczne zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych

Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, mogących powodować bezpośrednie niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu należy:

1. Ocenić zagrożenie pożarowe w miejscu, w którym prace będą wykonywane.
2. Ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu.
3. Wskazać osoby odpowiedzialne za odpowiednie przygotowanie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy.
4. Zapewnić wykonywanie prac wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje.
5. Zaznajomić osoby wykonujące prace z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie wykonywania prac oraz z przedsięwzięciami mającymi na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu.
6. Sprawdzić kwalifikacje osób wykonujących prace oraz dokumenty potwierdzające sprawność techniczną sprzętu przewidzianego do wykonania prac.
7. Sprawdzić stan techniczny sprzętu, urządzeń przed dopuszczeniem ich do prac.
8. Poinformować o zagrożeniu pożarowym osoby trzecie, które mogą być na nie narażone.

Przygotowanie prac

Przygotowanie obiektu i pomieszczeń do prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych polega na:

1. Oczyszczeniu pomieszczeń lub miejsc, gdzie będą wykonywane prace z wszelkich palnych materiałów lub zanieczyszczeń, aby niemożliwym było jakiekolwiek zaprószenie ognia.
2. Odsunięciu na bezpieczną odległość do miejsca prowadzenia prac wszelkich przedmiotów palnych lub niepalnych w opakowaniach palnych.
3. Zabezpieczenie, np. przed działaniem rozprysków spawalniczych, wszelkich materiałów i urządzeń palnych, których usunięcie na bezpieczną odległość nie jest możliwe, przez osłonięcie ich, np. arkuszami blachy, płytami gipsowymi.
4. Sprawdzeniu, czy znajdujące się w sąsiednich pomieszczeniach materiały lub przedmioty podatne na zapalenie wskutek przewodnictwa cieplnego bądź rozprysków spawalniczych nie wymagają zastosowania lokalnych zabezpieczeń.
5. Uszczelnieniu materiałami niepalnymi wszelkich przelotowych otworów instalacyjnych, kablowych, wentylacyjnych itp. znajdujących się w pobliżu miejsca prowadzenia prac.
6. Zabezpieczeniu przed rozpryskami spawalniczymi lub uszkodzeniami mechanicznymi kabli, przewodów elektrycznych, gazowych oraz instalacyjnych z palną izolacją, o ile znajdują się w zasięgu zagrożenia spowodowanego pracami pożarowo niebezpiecznymi.
7. Sprawdzeniu czy w miejscu planowanych prac nie prowadzono tego dnia prac malarskich lub innych przy użyciu substancji łatwopalnych.

8. Przygotowaniu w miejscu dokonywania prac pożarowo niebezpiecznych:
   - ✓ napełnionych wodą, metalowych pojemników na rozgrzane odpadki drutu spawalniczego, elektrod itp.,
   - ✓ materiałów osłonowych i izolacyjnych niezbędnych do zabezpieczenia toku prac,
   - ✓ niezbędnego sprzętu pomiarowego np. do pomiaru stężeń par i gazów palnych w rejonie prowadzenia prac,
   - ✓ podręcznego sprzętu gaśniczego,
   - ✓ zapewnieniu stałej drożności przejść i wyjść ewakuacyjnych z miejsc prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych.

Wykonywanie prac

Przy wykonywaniu prac należy:

1. Dążyć do zmniejszenia lub eliminacji stref zagrożenia wybuchem.
2. Przygotować w miejscu wykonywania prac odpowiednią ilość i rodzaj sprzętu gaśniczego, umożliwiającego likwidację wszelkich źródeł pożaru.
3. Używać do wykonywania prac wyłącznie sprzętu sprawnego technicznie i zabezpieczonego przed możliwością wywołania pożaru.
4. Używać wymaganych do prac cieczy lub gazów palnych tylko w ilościach niezbędnych do prowadzenia tych prac.
5. Nie pozostawiać opróżnionych pojemników z cieczy i gazów palnych na stanowisku pracy
6. Zamknąć szczelnie wszystkie pojemniki po zakończeniu prac
7. Butle ze sprężonymi gazami mogą znajdować się na terenie obiektu wyłącznie w okresie wykonywania prac i pod stałym nadzorem.

Zakończenie prac

Po zakończeniu prac pożarowo niebezpiecznych w pomieszczeniu (urządzeniu technologicznym) i przestrzeniach sąsiednich należy przeprowadzić dokładną kontrolę mającą na celu stwierdzenie, czy nie pozostawiono tlących się lub żarzących cząstek w rejonie prowadzenia prac, czy nie występują jakiekolwiek objawy pożaru oraz czy sprzęt (np. spawalniczy) został zdemontowany, odłączony od źródeł zasilania i należycie zabezpieczony przed dostępem osób postronnych, po zakończeniu prac poddać kontroli miejsce, w którym prace były wykonywane, oraz rejony przyległe. Kontrole te należy wykonać czterokrotnie:

- ✓ bezpośrednio po zakończeniu prac,
- ✓ 0,5; 2 i 6 godzin po zakończeniu prac – kontrolę pomieszczeń można zlecić pracownikowi gospodarczemu.

8. Warunki i organizacja ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania

Ewakuacja to szybkie i bezpieczne opuszczenie zagrożonych pomieszczeń wyznaczonymi drogami i wyjściami do stref bezpiecznych. Jest to jedno z podstawowych działań mających na celu ochronę życia i zdrowia ludzi, zwierząt oraz ratowanie mienia, w tym zabytków oraz ważnej dokumentacji w przypadku wystąpienia wszelkiego rodzaju zagrożeń. Jej prowadzenie może

mieć miejsce w różnych stadiach zdarzeń niebezpiecznych. Najczęściej przeprowadza się ewakuację osób poszkodowanych lub bezpośrednio zagrożonych (również mienia) po wystąpieniu zdarzenia niebezpiecznego np. pożaru, wybuchu lub innego zagrożenia (chemiczne, biologiczne, ulatniający się gaz) w budynkach lub na terenach w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

Konieczność przeprowadzenia ewakuacji zachodzi w następujących okolicznościach:

- ✓ gdy pożar, wybuch lub inny wypadek losowy przerasta możliwości opanowania w zarodku lub zapobieżenia ich skutkom przez znajdujących się w miejscu wypadku pracowników,
- ✓ gdy okoliczności pożaru, jego nasilanie się, gwałtowność rozszerzania się i zadymienie stworzyły już z chwilą ujawnienia, zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi lub zmieniająca się sytuacja wskazuje na takie niebezpieczeństwo,
- ✓ gdy zostanie uruchomiona alarmowa sygnalizacja akustyczna w części lub całym budynku,
- ✓ we wszystkich innych okolicznościach, gdy będzie to konieczne.

Bezpieczna ewakuacja ludzi z obiektów użyteczności publicznej możliwa jest przy zachowaniu określonych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury odpowiednich warunków techniczno-budowalnych dla wyjść i dróg ewakuacyjnych i elementów wystroju wnętrz. W przypadku wystąpienia rozbieżności pomiędzy wymaganiami techniczno-budowalnymi dla dróg ewakuacyjnych, a stanem faktycznym, konieczne jest zasięgnięcie opinii rzeczoznawcy do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych i podjęcie działań zmierzających do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Odpowiedzialnym za stan technicznych obiektu jest Dyrektor.

W celu organizacji sprawnej ewakuacji Dyrektor powinien:

1. Ustalić różne warianty opuszczenia obiektu, zależnie od możliwości powstania pożaru w poszczególnych jego częściach, uwzględniając kolejność opuszczania pomieszczeń czy kondygnacji oraz wyznaczyć osoby odpowiedzialne za przestrzeganie ustalonych scenariuszy postępowania ewakuacyjnego.
2. Ustalić bezpieczne miejsce koncentracji osób ewakuowanych nie narażone na skutki pożaru i prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczej, znajdujące się poza terenem budynku, uwzględniając warunki terenowe i atmosferyczne.
3. Wyznaczyć osoby odpowiedzialne za:
   - ✓ ogłoszenie alarmu i powiadomienie wszystkich osób o konieczności opuszczenia obiektu,
   - ✓ otwarcie wszystkich używanych wyjść ewakuacyjnych,
   - ✓ sprawdzenie czy wszystkie osoby opuściły budynek,
   - ✓ udzielenie przybyłym na miejsce jednostkom PSP informacji takich jak:
     - miejsce usytuowania głównych wyłączników prądu, zaworów gazu ziemnego,
     - wskazanie przejść, wyjść ewakuacyjnych i pomieszczeń szczególnie zagrożonych.
4. Wyznaczyć pracowników odpowiedzialnych za zapewnienie opieki nad osobami ewakuowanymi w miejscu zbiórki w celu utrzymania porządku, dyscypliny i opieki medycznej.
5. Określić rodzaj mienia podlegającego ewakuacji, wskazać miejsca składowania i wyznaczyć osoby odpowiedzialne za nadzór mienia w czasie ewakuacji.

Ewakuacja z budynku może nastąpić samorzutnie po wykryciu pożaru czy innego zagrożenia lub po ogłoszeniu ewakuacji. Decyzja o ewakuacji może być podjęta ze względu na bezpieczeństwo osób przebywających w obiekcie w zależności od rodzaju zagrożenia, sytuacji pożarowej oraz stopnia zagrożenia pożarowego. Zakłada się, że zdecydowana większość osób przebywających w budynku będzie w stanie opuścić go o własnych siłach.

W sytuacji wystąpienia zagrożenia powodującego konieczność przeprowadzenia ewakuacji osób i mienia, decyzje o jej podjęciu wydaje osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo w obiekcie:

- ✓ Dyrektor lub osoba działająca z jego upoważnienia,
- ✓ po przybyciu jednostki PSP – Kierujący Działaniami Ratowniczymi dowódca jednostki.

Podstawowe obowiązki pracowników i osób odpowiedzialnych za ewakuację

W przypadku zauważenia znamion pożaru (zadymienie, ogień) lub otrzymania wiadomości o pożarze, należy:

1. Ustalić dokładne miejsce pożaru, drogi (kierunki) jego ewentualnego rozprzestrzeniania się i zagrożenia dla pomieszczeń sąsiednich.
2. Przekazać wiadomość o pożarze do Dyrektora lub osoby zastępującej. Dyrektor lub osoba zastępująca po sprawdzeniu i potwierdzeniu alarmu pożarowego natychmiast wydaje polecenie lub osobiście powiadamia jednostkę PSP (tel. 998 lub 112).
3. Przystąpić do gaszenia pożaru przy pomocy dostępnych, odpowiednio dobranych środków.
4. Ewakuację ludzi z obiektu zarządza się w przypadku stwierdzenia oznak mogących spowodować zagrożenie dla życia i zdrowia (decyzję o ewakuacji podejmuje Dyrektor Szkoły lub osoba zastępująca/najstarsza funkcją).
5. Powiadomić pracowników o zagrożeniu pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniu (aby nie wywołać paniki i przygotować ich do przeprowadzenia ewakuacji) za pomocą dostępnych środków – komunikatem głosowym.
6. W razie podjęcia decyzji o konieczności ewakuacji postępować zgodnie z **Procedurą ewakuacji**.

Po otrzymaniu informacji o zagrożeniu pożarowym i podjęciu decyzji o konieczności ewakuacji, wszyscy pracownicy zobowiązani są do udziału w akcji ratowniczej, gaszeniu pożaru i ewakuacji. Do czasu przybycia jednostki PSP akcją ratowniczo-gaśniczą kieruje Dyrektor (lub osoba zastępująca), który rozdziela pracownikom konkretne zadania. Ewakuację osób przeprowadza się wykorzystując wszystkie dostępne wyjścia ewakuacyjne. Warunki i sposoby ewakuacji będą zależne od miejsca powstania pożaru, przy czym ewakuacja powinna objąć osoby przebywające w pomieszczeniach najbardziej zagrożonych pożarem. O ile to możliwe kierujący ewakuacją powinien wyznaczyć osoby z pracowników do sprawdzenia, czy z zagrożonych miejsc ewakuowane zostały wszystkie osoby. Ponadto działania ewakuacyjno-gaśnicze powinny być prowadzone w porozumieniu z wszystkimi podmiotami użytkującymi obiekt.

Ewakuacja ludzi prowadzona powinna być poziomymi ciągami przeznaczonymi do komunikacji ogólnej oznakowanymi ewakuacyjnymi znakami fotoluminescencyjnymi. Ewakuację można prowadzić równocześnie z akcją gaśniczą. Ewakuację należy prowadzić

spokojnie, nie wywołując paniki, ewentualne poszukiwania prowadzić w miejscach możliwych do ukrycia się. Przybyłe osoby korzystające ze Szkoły informować o kierunkach ewakuacji, przejściach, dojściach i wyjściach ewakuacyjnych. Należy sprawdzać czy wszystkie osoby, a przede wszystkim dzieci i osoby o ograniczonej zdolności poruszania się opuściły pomieszczenia, koncentrując się przede wszystkim na pomieszczeniach bezpośrednio zagrożonych pożarem dlatego akcja gaśnicza powinna być skoncentrowana na niedopuszczeniu pożaru na drogi i przejścia ewakuacyjne

Jeśli sytuacja pożarowa w obiekcie lub na terenie wokół obiektu jest na tyle groźna, że istnieje potrzeba przeprowadzenia ewakuacji ludzi, należy przestrzegać następujących zasad:

1. W pierwszej kolejności należy ratować i ewakuować osoby najbardziej poszkodowane lub niemogące opuścić pomieszczeń samodzielnie.
2. W drugiej kolejności należy ratować i ewakuować ważną dokumentację oraz cenne przedmioty w zależności od stopnia ewentualnego zagrożenia ich przez pożar lub szkody mogące powstać w czasie przeprowadzanej akcji (np. zalanie wodą).
3. W miarę możliwości wraz z ewakuacją należy równolegle przeprowadzić akcję gaśniczą przy użyciu podręcznego sprzętu gaśniczego (gaśnic) oraz hydrantów wewnętrznych.
4. Kolejność wyprowadzania osób uzależniona jest od miejsca pojawienia się pożaru i rozmieszczenia pomieszczeń względem przejść i wyjść ewakuacyjnych. Ewakuację rozpoczynamy od pomieszczeń, w których powstał pożar lub inne zdarzenie, następnie z pomieszczeń znajdujących się na drodze rozprzestrzeniania się ognia oraz z pomieszczeń, z których dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacyjnych może zostać odcięte przez pożar lub powstały w wyniku pożaru dym. Kierunki ewakuacji z obiektu określają znaki bezpieczeństwa.
5. W obrębie pomieszczeń zadymionych należy w miarę możliwości poruszać się wzdłuż ścian tworząc łańcuch ewakuujących się osób oraz trzymając głowę jak najbliżej podłogi, gdzie jest największa ilość tlenu i najlepsza widoczność. Ponadto przed dymem należy zabezpieczyć drogi oddechowe przykładając do nosa i ust nawilżoną wodą tkaninę.
6. Szukając ludzi w pomieszczeniach warto pamiętać, że osoby znajdziemy zwykle w pobliżu drzwi i okien.
7. W przypadku osób poszkodowanych lub niepełnosprawnych kierujący akcją ratowniczo-gaśniczą wyznacza osoby, które przeprowadzą ewakuację indywidualną ww. osób.
8. W przypadku zablokowanego wyjścia ewakuacyjnego lub drogi ewakuacyjnej należy wybrać inną dostępną drogę.
9. Pracownicy opuszczają obiekt dopiero po upewnieniu się, że w obiekcie nie ma zagrożonych dzieci.
10. Niedopuszczalny jest powrót osób do ewakuowanego obiektu.

Ewakuację mienia przeprowadza się po przeprowadzeniu ewakuacji osób. Decyzję o ewakuacji mienia podejmują zarządzający w danej chwili przedmiotem, Dyrektor lub osoba upoważniona, jeżeli posiadane siły i sytuacja pożarowa pozwalają na jej przeprowadzenie. Prowadzenie ewakuacji mienia nie może kolidować lub utrudniać prowadzonej akcji gaśniczej. Osoby zarządzające ustalają:

- ✓ wykaz dokumentacji, przedmiotów i urządzeń przewidzianych do ewakuacji w przypadku powstania pożaru,
- ✓ kolejność ewakuacji w zależności od wartości mienia oraz możliwości jej przeprowadzenia,
- ✓ sposób, kolejność i drogi, którymi przeprowadzona będzie ewakuacja,
- ✓ osoby wyznaczone do przeprowadzenia ewakuacji.

Ewakuacje mienia przeprowadza się jeśli:

- Jeśli jest ono bezpośrednio zagrożone
- Utrudnia dostęp do źródła pożaru lub ułatwia jego rozprzestrzenianie się.

Mienie ruchome należy ewakuować jeśli jest to możliwe i nie naraża życia i zdrowia ratownika, w pierwszej kolejności z pomieszczeń objętym pożarem oraz najbardziej zagrożonych. Ewakuowane przedmioty i urządzenia powinny być usuwane w miejsca bezpieczne możliwie najdalej od miejsca pożaru i przekazane pod opiekę osób do tego wyznaczonych w celu zabezpieczenia przed kradzieżą. W przypadku uszkodzenia dachu w wyniku pożaru należy ewakuować mienie z całego budynku do obiektów wcześniej uzgodnionych. Ewakuacje mienia należy rozpoczynać od wynoszenia dokumentacji bieżącej oraz dokumentacji archiwalnej o zasadniczym znaczeniu dla Szkoły. Następnie urządzenia o znacznej wartości jak urządzenia biurowe, mienie ruchome, rzeczy osobiste. Ewakuacje poszczególnych składników mienia wykonują osoby bezpośrednio odpowiedzialne za to mienie na co dzień.
Kolejność ewakuacji mienia w konkretnej sytuacji i warunkach ustala Dyrektor lub jego przedstawiciel wspólnie z Kierownikiem Akcji Ratowniczej /KAR/ , która może być na bieżąco korygowana. Wskazane jest ewakuowanie mienia konkretnego działu, sektora przez pracowników danej komórki organizacyjnej.

PROCEDURY EWAKUACJI

Dyrektor lub wicedyrektor po podjęciu decyzji o konieczności przeprowadzenia ewakuacji przystępuje do powiadomienia wszystkich użytkowników obiektu, następnie powiadamia straż pożarną oraz przystępuje do kierowania akcja ratowniczo-gaśniczą. W pierwszej kolejności dyrektor powiadamia przez radiowęzeł szkolny, następnie przekazuje okrzykiem komunikat **„Ogłaszam ewakuację całego obiektu, proszę nauczycieli o wyprowadzenie uczniów na teren zielony przed szkołą od strony ulicy Kościuszki i zachowanie spokoju”** oraz uruchamia alarm. Jako sygnał alarmu pożarowego ustala się **sygnał dźwiękowy – trzykrotny przerywany dzwonek powtórzony trzy razy w krótkich odstępach czasu** (w przypadku braku energii dzwonek ręczny i komunikaty słowne). Po usłyszeniu sygnału alarmu pożarowego wszystkie zajęcia zostają przerwane, a nauczyciele przygotowują grupy uczniów do ewakuacji. Niezwłocznie należy wyłączyć prąd i zamknąć dopływ gazu w obiekcie. W toku dalszych działań należy pamiętać o zamknięciu wszystkich okien i drzwi, aby ograniczyć dopływ tlenu i uniknąć przeciągów, a tym samym nie dopuszczać do podsycania i szybszego rozprzestrzeniania się ognia. Wyznaczone osoby przystępują do gaszenia pożaru używając w tym celu odpowiednich gaśnic oraz hydrantów wewnętrznych, jeśli do gaszenia danego materiału możemy użyć wody.

Ewakuację należy prowadzić spokojnie i sprawnie, aby nie dopuścić do wybuchu paniki. Przygotowanie ewakuacji powinno odbyć się po analizie bezpiecznego czasu pozostania w budynku sposobem wybranym przez nauczycieli poszczególnych klas. Porządek wyprowadzania uczniów jest ściśle uzależniony od miejsca powstania zagrożenia bezpośredniego i pośredniego oraz rozmieszczenia wyjść ewakuacyjnych i ich dostępności. Ewakuacja uczniów odbywa się w grupach pod kierunkiem nauczycieli sprawujących w momencie ewakuacji nadzór nad uczniami. W przypadku, gdy jest za mało personelu do ewakuacji uczniów wówczas do pomocy przystępują pozostali pracownicy.

W pierwszej kolejności ewakuuje się uczniów z tych pomieszczeń, gdzie w warunkach trwałego zagrożenia zachodzi obawa o ich życie i zdrowie (zwykle pomieszczeń, w których wystąpiło zagrożenie lub znajdujących się w ich bezpośrednim sąsiedztwie). Pierwsze ewakuowane powinny być dzieci z najmłodszych klas I–III oraz osoby o ograniczonej z różnych względów zdolności poruszania się, natomiast zamykać strumień ruchu powinny dzieci starsze oraz osoby, które mogą poruszać się o własnych siłach.

Podczas ewakuacji z pomieszczeń osoby należy kierować na korytarze , a następnie zgodnie z kierunkami określonymi przez znaki ewakuacyjne na klatki schodowe i do wyjść na zewnątrz budynku. Koncentracja osób ewakuowanych z obiektu następuje na terenie zielonym przed szkołą od strony ulicy Kościuszki.

Osoby funkcyjne, kierujące ewakuacją przy poszczególnych wyjściach powinny zwrócić uwagę, aby nie doszło do zablokowania dróg ewakuacyjnych. W przypadku ich blokady należy niezwłocznie, dostępnymi środkami, powiadomić osobę kierującą akcją ewakuacyjną. Ludzi odciętych od wyjścia, a znajdujących się w strefie zagrożenia, należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła pożaru i ewakuować z zewnątrz. Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej. Drogi oddechowe należy zasłaniać materiałem zmoczonym w wodzie.

Ewakuację mienia należy rozpocząć od najcenniejszych urządzeń – pracownia komputerowa, wyposażenie kuchni, zabezpieczyć dokumentację z gabinetu dyrektora i wicedyrektorów, sekretariatu, kadr, księgowości, pokoju nauczycielskiego, biblioteki i zakładowej składnicy akt. Należy wykorzystać wszystkie sprawne fizycznie osoby, nadające się do ewakuacji mienia. Do ewakuacji mienia mogą być użyte prywatne samochody pracowników szkoły (ok. 8). Szkoła nie dysponuje żadnymi środkami transportu.

Po zakończeniu ewakuacji osób kierujący akcją wyznacza osoby zobowiązane do sprawdzenia, czy wszyscy ludzie opuścili poszczególne pomieszczenia. W razie podejrzenia, że ktoś został w zagrożonej strefie, należy natychmiast zgłosić ten fakt jednostkom ratowniczym przybyłym na miejsce akcji i przeprowadzić ponowne sprawdzenie pomieszczeń budynku.

Do czasu przybycia straży pożarnej kierownictwo akcją sprawuje Dyrektor lub Wicedyrektor, a w razie ich nieobecności kierownik gospodarczy lub jeden z nauczycieli. Każdy pracownik szkoły zobowiązany jest podporządkować się poleceniom kierującego akcją. Po przybyciu jednostek Państwowej Straży Pożarnej w trakcie akcji ewakuacyjnej, kierujący przebiegiem akcji zobowiązany jest do złożenia krótkiej informacji o przebiegu akcji, a następnie podporządkowania się poleceniom dowódcy przybyłej jednostki PSP.

Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo-gaśniczej powinna pamiętać, aby:

1. W pierwszej kolejności przystąpić do ratowania ludzi, przeprowadzając ewakuację z zagrożonego rejonu.
2. Wyłączyć dopływ prądu elektrycznego i gazu do strefy pożaru (nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem).
3. Usunąć z miejsca pożaru i bezpośredniego sąsiedztwa wszelkie znajdujące się tam materiały palne, wybuchowe, toksyczne, a także cenny sprzęt i urządzenia oraz ważne dokumenty, nośniki informacji itp.
4. Nie otwierać bez potrzeby drzwi i okien w pomieszczeniach, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia.
5. Zachować szczególną ostrożność otwierając drzwi do pomieszczeń, w których powstał pożar. Wskazane jest schowanie się za ścianę od strony klamki w drzwiach lub zasłonięcie twarzy.
6. Ograniczać ilość wdychanych produktów spalania przy wchodzeniu do zadymionych pomieszczeń lub przechodzeniu przez nie. Poruszać się w pozycji pochylonej, jak najbliżej podłogi i zasłaniać usta np. wilgotnym materiałem.

Obowiązki kierującego ewakuacją po otrzymaniu informacji o zagrożeniu oraz pracowników po usłyszeniu alarmu wzywającego do ewakuacji

Dyrektor/Wicedyrektor kierujący akcją lub w przypadku ich nieobecności osoba przez nich upoważniona:

1. Podejmuje decyzję o ewakuacji.
2. Wyznacza osoby odpowiedzialne za :
   - ogłoszeniu alarmu ewakuacyjnego (niezwłoczne powiadomienie wszystkich osób przebywających na terenie ewakuowanego obszaru)
   - otwarcie wszystkich wyjść ewakuacyjnych
   - przebieg ewakuacji uczniów
   - ewakuację osób niepełnosprawnych i niemogących ewakuować się samodzielnie oraz poszkodowanych
   - sprawdzenie, czy wszystkie osoby opuściły ewakuowany rejon
   - informowanie jednostek interwencyjnych straży pożarnej o lokalizacji głównych wyłączników prądu, zaworów gazowych, pomieszczeń w których występują materiały niebezpieczne pożarowo.
3. Nadzoruje przebieg ewakuacji, apelując o zachowanie spokoju i nie wywoływanie paniki.
4. Przekazuje przybyłemu na miejsce dowódcy akcji ratowniczo-gaśniczej:
   - informację czy wszystkie osoby opuściły pomieszczenia kompleksu szkolnego,
   - informację o pomieszczeniu lub miejscu prawdopodobnego lub ustalonego miejsca zagrożenia,
   - Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego wraz z jej Aktualizacjami.

Nauczyciele:

1. Przerywają zajęcia z uczniami.
2. Przygotowują uczniów do wyjścia wydając im polecenie ustawienia się w szeregu. Przeliczają uczniów i informują o konieczności szybkiego udania się w miejsce zbiórki.
3. Sprawdzają drożność najbliższych wyjść ewakuacyjnych i wyprowadzają uczniów na korytarz. Formują grupy ewakuacyjne na korytarzach kierując uczniów do wyjścia ewakuacyjnego zgodnie z zasadami i schematami ewakuacji (w sytuacji, gdy najkrótsza droga jest zagrożona należy wybrać kolejną bezpieczną) lub według wskazówek nauczycieli/pracowników tzw. „kierunkowych" odpowiedzialnych za ewakuację na poszczególnych kondygnacjach. Następnie prowadzą grupę uczniów w miejsce zbiórki na terenie zielonym przed szkołą od strony ulicy Kościuszki.
4. W miejscu zbiórki uczniowie powinni zostać powtórnie przeliczeni, zgodnie z dziennikiem lekcyjnym w celu sprawdzenia, czy żadna osoba nie zagubiła się po drodze (ilość uczniów biorących udział w zajęciach jest identyczna z ilością ewakuowanych). Jeśli ilość się nie zgadza natychmiast przez podniesienie ręki zgłaszamy ten fakt osobie kierującej ewakuacją.
5. Krótki raport o przeprowadzonej ewakuacji uczniów (liczba ewakuowanych oraz czy cała grupa została ewakuowana) przekazywany jest osobie kierującej ewakuacją (Dyrektorowi /Wicedyrektorowi) lub dowódcy jednostki PSP.
6. Wychowawcy świetlicy prowadzą ewakuację uczniów przebywających w świetlicy, sprawdzając rzeczywisty stan liczbowy uczniów.
7. Nauczyciele nie prowadzący zajęć dydaktycznych w czasie ewakuacji sprawdzają czy uczniowie opuścili bibliotekę, korytarze, szatnie, ubikacje i inne pomieszczenia szkoły.
8. Nauczyciele przebywający przy Sali gimnastycznej otwierają drzwi Sali oraz pomieszczeń przebieralni i umywalni, powiadamiając o charakterze zagrożenia i konieczności ewakuacji. Sprawdzają pomieszczenia, czy wszyscy je opuścili.

Pracownicy Administracji:

1. Zawiadamiają Państwową Straż Pożarną.
2. Wyłączają urządzenia elektroniczne i zamykają okna na korytarzu.
3. Zabezpieczają najważniejszą dokumentację.
4. Kierownik gosp. zabiera Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego wraz z jej Aktualizacjami.
5. Pomagają w ewakuacji dzieci, a następnie udają się z nimi w miejsce zbiórki.

Sprzątające:

1. Przechodzą na wyznaczone piętra, segmenty i zamykają okna na korytarzu.
2. Pełnią dyżury przy klatkach schodach, pomagając przy ewakuacji uczniów.
3. Po zejściu uczniów z danego piętra sprawdzają kolejno wszystkie sale zajęć, toalety oraz pomieszczenia, w których mogą przebywać osoby. Gdy stwierdzą, że w danym pomieszczeniu nikt pozostał, zamykają drzwi do tego pomieszczenia. Postępują w ten sposób z każdym pomieszczeniem.
4. Po sprawdzeniu pomieszczeń udają się na miejsce zbiórki.

Personel wyznaczony do pomocy przy ewakuacji powinien być odpowiednio oznakowany, np. kamizelką odblaskową, którą należy ubrać zaraz po usłyszeniu alarmu.

Pracownicy kuchni:

1. Wyłączają urządzenia elektroniczne, zakręcają palniki i zawory gazu ziemnego. Zamykają okna w kuchni oraz pomieszczeniach przyległych.
2. Ewakuują się w kierunku wyjścia ewakuacyjnego, a następnie udają się do miejsca zbiórki.

Konserwator:

1. Otwiera w pierwszej kolejności główne wyjścia ewakuacyjne, jeśli to możliwe blokując drzwi w pozycji otwartej.
2. Wyłącza zasilanie elektryczne przeciwpożarowym wyłącznikiem prądu oraz zamyka główny zawór gazu.
3. Po ewakuacji wszystkich grup dzieci zamyka otwarte wyjścia ewakuacyjne (nie na klucz!) i udaje się w miejsce zbiórki.

Przy wybieraniu drogi ewakuacyjnej należy dokładnie określić miejsce lub kierunek zagrożenia oraz czas, w jakim uczniowie mogą w bezpieczny sposób przebywać w budynku. Na tej podstawie należy wybrać drogę ewakuacyjną. Przy niesprzyjających warunkach atmosferycznych po ewakuacji na miejsce zbiórki uczniowie i personel mogą zostać ewakuowani do budynku MDK przy ul. Kościuszki.

Po zakończeniu ewakuacji, opuszczeniu budynku lub zagrożonej strefy, należy dokonać sprawdzenia listy obecności. W razie podejrzenia, że ktoś został w zagrożonej strefie, należy natychmiast zgłosić ten fakt jednostkom ratowniczym przybyłym na miejsce akcji i przeprowadzić ponowne sprawdzenie pomieszczeń budynku. Za sprawdzenie obecności osób ewakuowanych w punkcie zbiorczym jest odpowiedzialna osoba kierująca akcją ratowniczo-gaśniczą lub osoba najstarsza funkcją (przebywająca na terenie obiektu) – w stosunku do podległych pracowników. W przypadku przybycia jednostek Państwowej Straży Pożarnej w trakcie akcji ewakuacyjnej, kierujący przebiegiem akcji zobowiązany jest do złożenia krótkiej informacji o przebiegu akcji, a następnie podporządkowania się poleceniom dowódcy przybyłej jednostki straży pożarnej.

Ewakuacja I piętra:

1. Do ewakuacji osób z I piętra służą trzy klatki schodowe.
2. Osoby z sal 37, 38,39,40 ewakuują się schodami od strony budynku mieszkalnego do wyjścia bezpośrednio z klatki schodowej.
3. Osoby z sal 36, 41, 42,43,44,45 ewakuują się schodami od strony wschodniej (obok Sali 42) do wyjścia bezpośrednio z klatki schodowej.
4. Osoby z sal 26, 27, gabinetu psychologa, biblioteki, czytelni, gabinetu pedagoga ewakuują się schodami przy gabinecie pedagoga do głównego wyjścia od strony ul. Kościuszki.
5. Osoby z sal 28, 29, 30, 31 i 32 ewakuują się schodami od strony MDK do wyjścia bezpośrednio z klatki schodowej.

6. Osoby z galerii nad halą sportową oraz sali 52 (muzyki) ewakuują się klatką schodową przy hali sportowej i kierują do wyjścia ewakuacyjnego od strony Garażów.
7. Opuszczają budynek i udają się w rejon zbiórki – teren zielony przed szkołą od strony ulicy Kościuszki.
8. W razie zagrożenia lub zablokowania jednej z dróg, należy wybrać alternatywną.

Ewakuacja parteru:

1. Osoby z sali 3, 4, pomieszczenia szkoły językowej „Cool School", sekretariatu, gabinetu dyrektora, księgowości, gabinetu kierownika, kierownika świetlicy, logopedy i zastępcy dyrektora ewakuują się do głównego wyjścia od strony ul. Kościuszki.
2. Osoby z sal 5, 6, 7 i 8 ewakuują się do wyjścia od strony MDK.
3. Osoby z sal 15, 16, 17 i 18 ewakuują się do wyjścia od strony budynku mieszkalnego.
4. Osoby z pokoju nauczycielskiego, sali 14 i gabinetu higienistki ewakuują się do wyjścia przy sali 20.
5. Osoby ze średniej sali gimnastycznej i pomieszczeń do niej przyległych oraz z Sali 20, 22, 23 i jadalni ewakuują się do wyjścia przy średniej sali gimnastycznej.
6. Osoby z sali korekcyjnej, ZNP, pokoju nauczycieli w-f, hali sportowej i pomieszczeń do niej przyległych ewakuują się do wyjścia ewakuacyjnego od strony Garażów.
7. Osoby z kuchni kierują się do wyjścia od strony kuchni.
8. Opuszczają budynek i udają się w rejon zbiórki – teren zielony przed szkołą od strony ulicy Kościuszki.
9. W razie zagrożenia lub zablokowania jednej z dróg, należy wybrać alternatywną.

Ewakuacja niskiego parteru:

1. Osoby z sali techniki, sali zabaw świetlicy i najbliższych szatni ewakuują się przez klatkę schodową przy pomieszczeniu sprzątaczek i kierują do głównego wyjścia od strony ul. Kościuszki.
2. Osoby z sali 53, pomieszczenia szkoły językowej „Cool School" i magazynów ewakuują się przez klatkę schodową i kierują do wyjścia od strony MDK.
3. Osoby z sal świetlicy 47 i 48 ewakuują się przez klatkę schodową i do wyjścia od strony budynku mieszkalnego.
4. Osoby z sali świetlicy 46 i najbliższych szatni ewakuują się przez klatkę schodową i kierują do drzwi ewakuacyjnych od strony parkingu.
5. Opuszczają budynek i udają się w rejon zbiórki – teren zielony przed szkołą od strony ulicy Kościuszki.
6. W razie zagrożenia lub zablokowania jednej z dróg, należy wybrać alternatywną.

Ewakuacja osób niepełnosprawnych i mających problemy z poruszaniem się.

Ewakuacja należy do czynności wywołujących stres, panikę, wymaga również wytrzymałości fizycznej i opanowania emocji. Dlatego tym trudniejsze może być przeprowadzenie ewakuacji osób niepełnosprawnych, o ograniczonej zdolności poruszania się i o reakcjach czasami trudnych do przewidzenia.

W pierwszej kolejności należy przeprowadzać ewakuację osób ze strefy bezpośredniego zagrożenia, a następnie z obszarów, na które ogień i (lub) dym może się rozprzestrzenić, odcinając możliwość ucieczki. Najpierw trzeba ewakuować osoby o ograniczonej zdolności poruszania się. Ewakuowanych należy kierować na drogi ewakuacyjne prowadzące do bezpiecznych stref lub bezpośrednio na zewnątrz do miejsca zbiórki. Osoby, które z różnych przyczyn nie mogą zostać ewakuowane należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła pożaru i oczekiwać na pomoc strażaków.

Kierujący akcją powinien dodatkowo wyznaczyć spośród dostępnego personelu osoby do pomocy przy ewakuacji osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, niepełnosprawnych ruchowo, niedosłyszących i niedowidzących. W przypadkach uzasadnionych rozwojem sytuacji należy ewakuować tylko osoby z pominięciem sprzętu (wózki inwalidzkie).

W celu ułatwienia ewakuacji osób z niepełnosprawnościami należy:

1. Sporządzić listę uczniów niepełnosprawnych ze wskazaniem rodzaju niepełnosprawności.
2. Rozplanować zajęcia klas, w których uczą się osoby niepełnosprawne w taki sposób, by osoby te nie musiały przemieszczać się poza najniższą kondygnację naziemną budynku (parter).
3. Przystosować drogi ewakuacyjne do poruszania się osób z różną niepełnosprawnością.
4. Wyznaczyć opiekuna osoby niepełnosprawnej na czas ewakuacji.

Ewakuacja osób z różnymi dysfunkcjami:

1. Ewakuacja osób z dysfunkcjami wzroku:
   - osoby te tracąc orientacje szybko wpadają w panikę;
   - nie widzą zagrożenia np. zwisające przewody elektryczne czy elementy konstrukcji;
   - osoby takie mają rozwiniętą pamięć przestrzenną otoczenia najbliższego, dlatego w przypadku usłyszenia komunikatu o ewakuacji będą kierowały się drogą którą znają, a która może prowadzić do ogniska pożaru, dlatego należy wyznaczyć i oddelegować osobę (opiekuna) do ewakuacji, który pomoże w wyprowadzeniu do bezpiecznego miejsca.
2. Ewakuacja osób z dysfunkcjami słuchu i mowy:
   - osoby takie nie mają rozwiniętego zmysłu wyobraźni przestrzennej;
   - należy wyznaczyć i oddelegować osobę, która poinformuje o ewakuacji i wyprowadzi na zewnątrz do miejsca zbiórki;
   - wyznaczona osoba powinna dać znać o swojej obecności i przekazywać informację poprzez ograniczoną do minimum gestykulację;
   - niektóre z poleceń można nakazać w sposób naturalny, spontaniczny, np. naciskiem na barki lub głowę, nakazując pochylenie;
   - można spróbować podać polecenie (komunikat) wpisując litery alfabetu na dłoni ewakuowanego;
   - nie wolno oddalać się od ewakuowanego, pozostawiając go w obcym i groźnym dla niego otoczeniu.

3. Ewakuacja osób na wózkach inwalidzkich lub niepełnosprawnych ruchowo:
   - osoby niepełnosprawne ruchowo często są w stanie samodzielnie lub przy asyście opiekuna pokonać drogę do bezpiecznego miejsca. Może to jednak opóźniać czas ewakuacji całej placówki. Jest to szczególnie istotne w pierwszej fazie opuszczania budynku. Warto uwzględnić tu konieczność przepuszczenia przed osobę niepełnosprawną strumienia ewakuowanych;
   - w przypadku osób niemogących samodzielnie się ewakuować należy wykorzystać krzesełko lub wózek inwalidzki – wyznaczone do pomocy osoby sadzają na nim osobę wymagającą pomocy, a następnie chwytają za nóżki oraz oparcie;
   - można wykorzystać koc lub inny podobnego rozmiarami i odpowiednio wytrzymały materiał, który owija się wokół rąk i głowy;
   - w sytuacji braku odpowiedniej ilości personelu lub innych trudności można rozważyć ratowanie w ten sposób, by możliwe było ciągnięcie osoby po płaskiej równej powierzchni (szczególnie przydatne przy ewakuacji osób o dużej masie ciała, nieprzytomnych oraz w zadymieniu gdzie nie ma możliwości przyjęcia postawy wyprostowanej);
   - można wykorzystać odpowiednie chwyty ratunkowe, zgodnie z instrukcjami poniżej.

Po zakończeniu ewakuacji, opuszczeniu budynku lub zagrożonej strefy, należy dokonać sprawdzenia listy obecności. W razie podejrzenia, że ktoś został w zagrożonej strefie, należy natychmiast zgłosić ten fakt jednostkom ratowniczym przybyłym na miejsce akcji i przeprowadzić ponowne sprawdzenie pomieszczeń budynku. Za sprawdzenie obecności osób ewakuowanych w punkcie zbiorczym jest odpowiedzialna osoba kierująca akcją ratowniczo-gaśniczą lub osoba najstarsza funkcją (przebywająca na terenie obiektu) – w stosunku do podległych pracowników. W przypadku przybycia jednostek Państwowej Straży Pożarnej w trakcie akcji ewakuacyjnej, kierujący przebiegiem akcji zobowiązany jest do złożenia krótkiej informacji o przebiegu akcji, a następnie podporządkowania się poleceniom dowódcy przybyłej jednostki straży pożarnej.

Metody ewakuacji ludzi poszkodowanych lub nie mogących ewakuować się samodzielnie.

Rys. nr l Wynoszenie poszkodowanych na noszach.

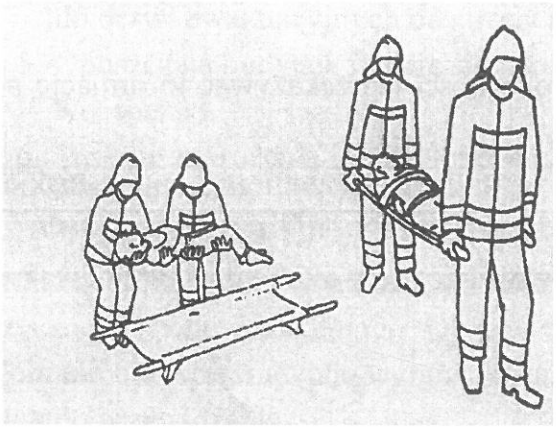

Wynoszenie poszkodowanych na noszach, dokonujemy przy pomocy dwóch osób. Po ułożeniu poszkodowanego na noszach, należy go przypiąć pasami lub innymi dostępnymi sposobami, tak, aby pozycja poszkodowanego umieszczonego na noszach była możliwie jak najbardziej stabilna. Przypięcie poszkodowanego daje gwarancję bezpieczeństwa w ruchu po drogach ewakuacyjnych poziomych, a w szczególności pionowych.

Rys. nr 2 Przenoszenie poszkodowanych chwytem „kończynowym".

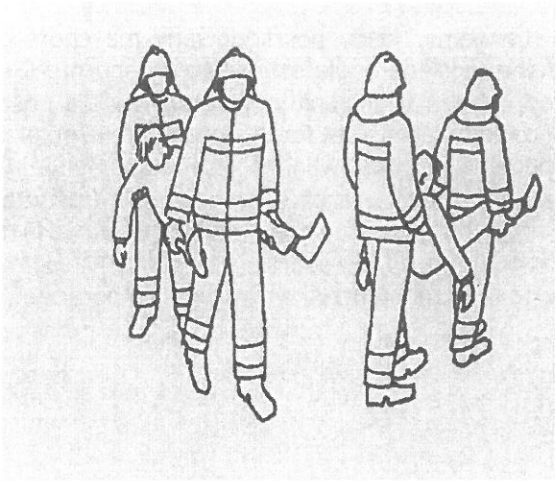

W przypadku, gdy osoba jest w stosunkowo dobrym stanie i nie choruje na choroby wewnętrzne lub nie jest po operacji, a jedynie ogólnie osłabiona, o utrudnionej sprawności ruchowej itp. - ewakuujemy ją chwytem kończynowym. Przenoszenie polega na tym, że jedna osoba chwyta poszkodowanego pod pachy głowę opierając o przednią część tułowia, natomiast druga osoba chwyta za kończyny dolne w okolicach kolan. Kończyny poszkodowanego są rozwarte i znajdują się na wysokości bioder drugiego ratownika. Ratownicy niosą poszkodowanego nogami do przodu.

Rys. nr 3 Przenoszenie poszkodowanego przez dwie osoby metodą „stołeczka ręcznego".

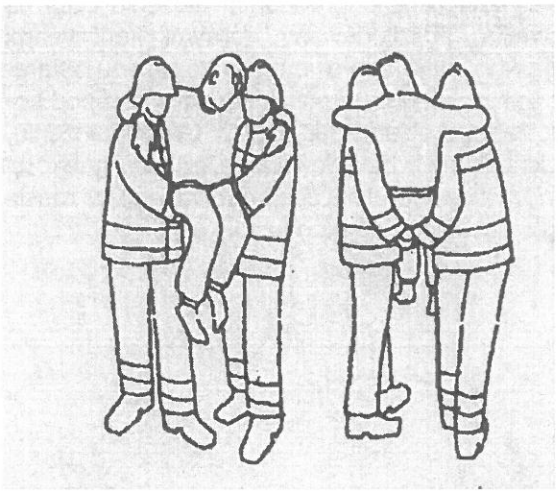

Metodę tę stosuje się w przypadku, kiedy poszkodowany nie może samodzielnie poruszać się na nogach, ale ma zdrowe kończyny. Przenoszenie polega na tym, że dwóch ratowników stosuje splecenie rąk, tworząc stołeczek, na którym siada pacjent i obejmuje rękami za szyję ratowników. Ratownicy są lekko zwróceni do siebie i wnoszą poszkodowanego stawiając ukośnie stopy nóg w kierunku ruchu.

Rys. nr 4 Przenoszenie poszkodowanego przez dwie osoby chwytem „huśtawkowym".

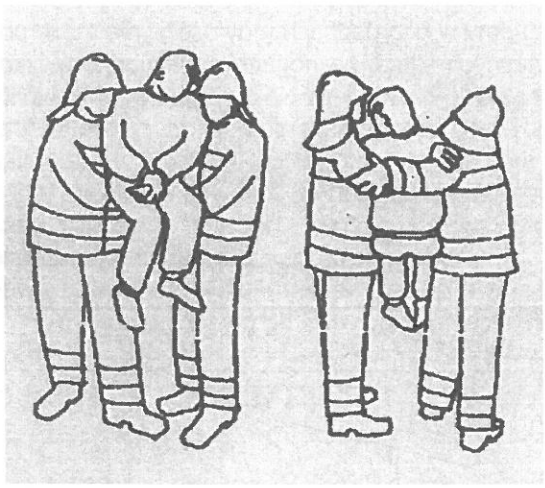

Metodę tę stosuje się w przypadku, gdy poszkodowany nie może poruszać się o własnych siłach na nogach i ma ograniczone możliwości ruchowe kończyn górnych. Przenoszenie polega na tym, że ratownicy stojąc frontem w kierunku ruchu chwytają się za ręce, na które siada poszkodowany. Ratownicy drugą parą rąk (wewnętrzną) wykonują wzajemny chwyt na wysokości łokci, o które opiera się plecami poszkodowany.

Rys. nr 5 Wynoszenie poszkodowanego przez jedną osobę chwytem „strażackim".

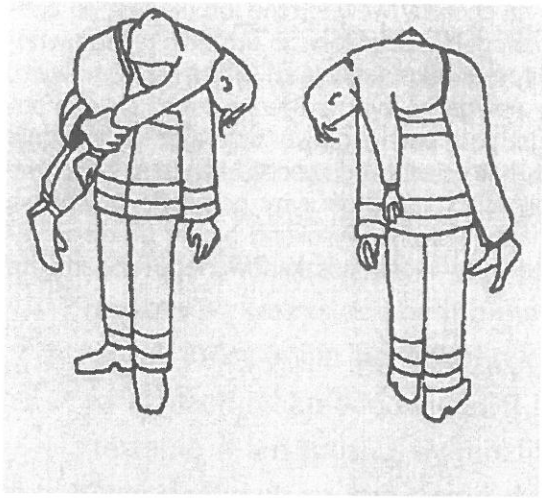

Metodę tę stosujemy, kiedy poszkodowany ma chore obie kończyny dolne, posiada ogóle osłabienie organizmu. Chwyt polega na odpowiednim ułożeniu poprzecznym ciała poszkodowanego na barku ratownika. Ratujący jedną rękę przekłada pomiędzy nogami poszkodowanego obejmując jedną jego nogę, chwytając za rękę w okolicach nadgarstka i przyciągając rękę do nogi. Ratujący drugą rękę ma wolną, może ją użyć w czasie przenoszenia np. do poprawiania położenia ciała poszkodowanego, a w ruchu przytrzymywania się poręczy.

Rys. nr 6 Przenoszenie poszkodowanego przez jedną osobę na „barana".

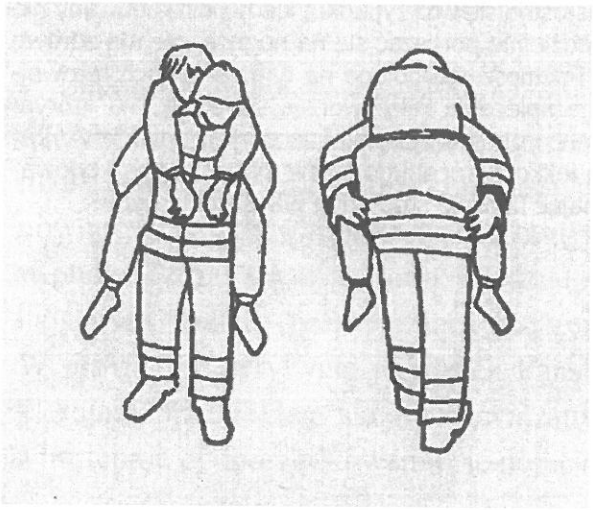

Przenoszenie to polega na odpowiednim ułożeniu ciała na piecach ratownika. Poszkodowany górnymi kończynami obejmuje szyję ratownika, a głowę nieco do przodu opierając ją o hełm wynoszącego. Ratownik podchwytem pod kolana poszkodowanego układa pacjenta w takim położeniu, że środek ciężkości ciała poszkodowanego leży na wysokości krzyża ratownika. Pozycja ciała poszkodowanego w czasie ruchu jest lekko pochylona do przodu.

Rys. nr 7 Wynoszenie poszkodowanego przez jedną osobę chwytem „tłumokowym"

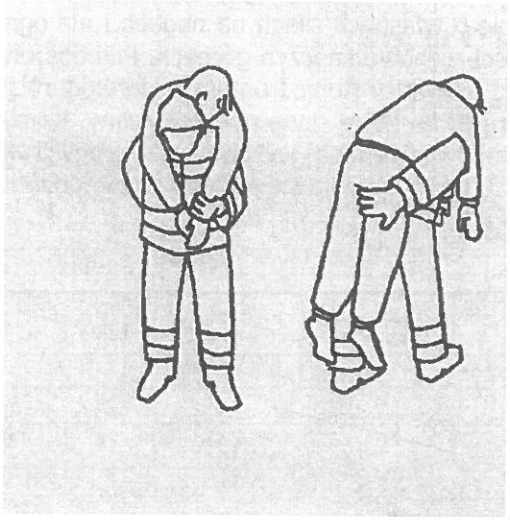

Metodę tę stosujemy w przypadkach, gdy osoba nie może poruszać się o własnych siłach na nogach. Ewakuacja poszkodowanego polega na ułożeniu jego ciała na plecach ratownika w ten sposób, by jego nogi zwisały nie dotykając ziemi w granicach 30 cm, ręce obejmując od tyłu oba ramiona ratownika i zwisają swobodnie wzdłuż klatki piersiowej. Ratownik jedną ręką przytrzymuje zwisające ręce pacjenta, a drugą ręką ciało na swoich plecach. Ratownik może ciało pacjenta w czasie ruchu przytrzymywać obiema rękami, lub jedną z rąk używać do przytrzymania się poręczy w ruchu po schodach.

Rys. nr 8 Przenoszenie poszkodowanego przez jedną osobę chwytem „kołyskowym".

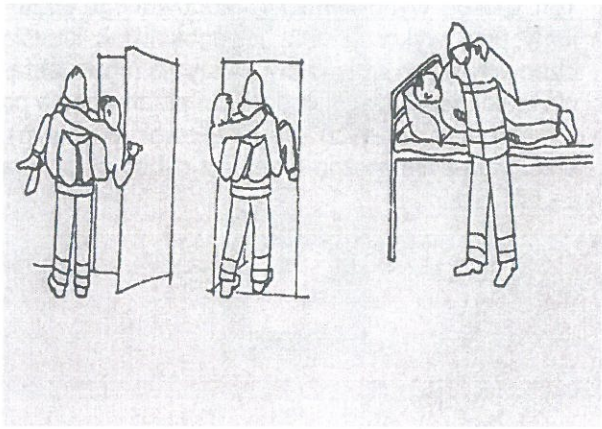

W pewnych przypadkach do wynoszenia dzieci, w. chwyt „kołyskowy", który polega na tym, że ratownik chwyta ewakuowanego i trzyma go przed lub za sobą w taki sposób, jak wyjmuje się dziecko z kołyski. Należy pamiętać, że ten sposób wymaga od ratownika dużego wysiłku fizycznego w przypadku przenoszenia ciężkich osób. Przeniesienie osoby dorosłej tą metodą jest możliwe jedynie na niewielkie odległości.

Rys. nr 9 Wyprowadzanie poszkodowanego przez jedną osobę

Wyprowadzenie poszkodowanego stosuje się do osób, które posiadają ograniczoną zdolności poruszania się. Są to przeważnie starsze, utykające, poruszające się przy pomocy laski, niewidome i inne. Pomoc polega w zasadzie na podtrzymywaniu poszkodowanego przez ratownika. Poszkodowany porusza się na własnych kończynach dolnych przenosząc częściowo swój ciężar ciała na ratownika. Metoda wyprowadzania poszkodowanego przez jednego ratownika polega na tzw. ujmowaniu ewakuowanego pod rękę. Ewakuowany, część swego ciężaru ciała przenosi na ciało ratownika przez zwisanie za pomocą jednej ręki. Ratownik jedną ręką trzyma za nadgarstek ręki ewakuowanego obejmującej za szyję ratownika, drugą zaś ręką podtrzymuje ciało ewakuowanego w okolicy pasa i pachy.

Rys. nr l0 Wyprowadzanie poszkodowanego przez dwóch ratowników.

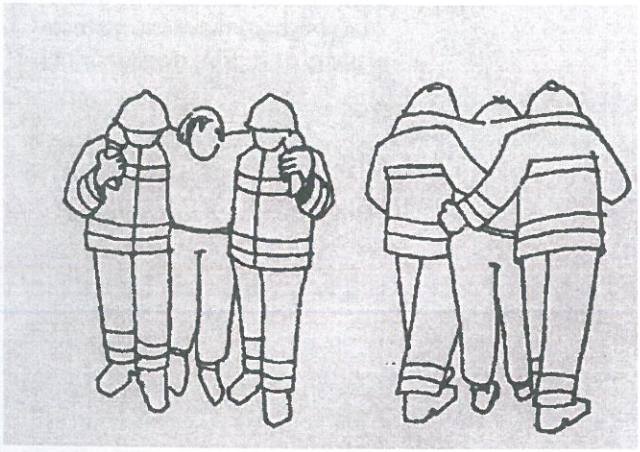

Metoda polega na tym, że poszkodowany obejmuje swoimi kończynami górnymi szyje ratowników. Ratownicy z kolei ręce ewakuowanego przytrzymują za nadgarstki. Ratownicy rękami (wewnętrznymi w stosunku do ewakuowanego) podtrzymują ciało poszkodowanego w okolicy pasa. Poszkodowany może nawet cały ciężar swojego ciała przenieść na ciało ratownika, a nogami nieznacznie dotykać podłogi.

Rys. nr 11 Wyprowadzanie poszkodowanego przy użyciu krzesła.

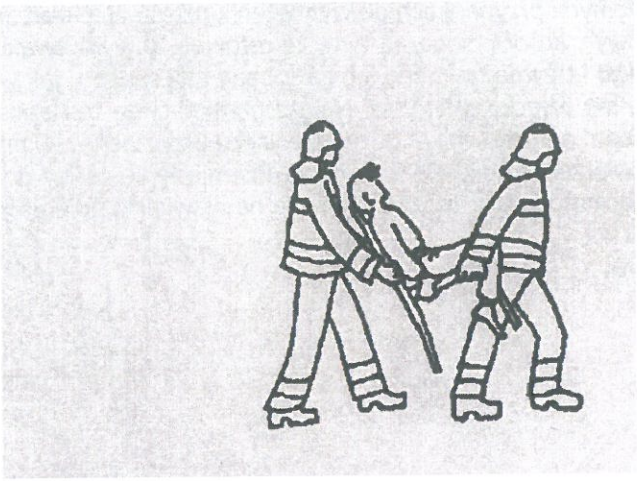

Ten sposób wynoszenia poszkodowanego stosujemy przy wykorzystaniu jakiegokolwiek krzesła biurowego. Ten sposób przenoszenia może zastąpić brak noszy i jest wskazany do przenoszenia po schodach (pionowych drogach ewakuacyjnych), przez które nie można przejść z osobą ratowaną na noszach.

11.1. Znaki ewakuacyjne

Znaki ewakuacyjne wg PN-EN ISO 7010

LP.	GRAFIKA ZNAKU	NAZWA ZNAKU	ZASTOSOWANIE
1.		Wyjście ewakuacyjne (lewostronne)	Znak umieszczany nad drzwiami/ przegrodami lub wzdłuż ciągów komunikacyjnych uzupełniony o znak „strzałki". Wskazuje kierunek ewakuacji, w tym wyjście ewakuacyjne lewostronne będące drzwiami z pomieszczenia na drogę ewakuacyjną bądź drzwiami zastosowanymi na drodze ewakuacyjnej
2.		Wyjście ewakuacyjne (prawostronne)	Znak umieszczany nad drzwiami/ przegrodami lub wzdłuż ciągów komunikacyjnych uzupełniony o znak „strzałki". Wskazuje kierunek ewakuacji, w tym wyjście ewakuacyjne prawostronne będące drzwiami z pomieszczenia na drogę ewakuacyjną bądź drzwiami zastosowanymi na drodze ewakuacyjnej

LP.	GRAFIKA ZNAKU	NAZWA ZNAKU	ZASTOSOWANIE
3.		Strzałka kierunku (kąt 90°)	Wskazuje kierunek ewakuacji – do stosowania ze znakami „wyjście ewakuacyjne". Strzałka może być obrócona o wielokrotność kąta 90° w odniesieniu do poziomu.
4.		Strzałka kierunku (kąt 45°)	Wskazuje kierunek ewakuacji – do stosowania ze znakami „wyjście ewakuacyjne". Strzałka może być obrócona o wielokrotność kąta 90° w odniesieniu do kąta 45°.
5.		Kierunek drogi ewakuacyjnej w lewo / wzdłuż	Wskazuje kierunek ewakuacji na tym samym poziomie w lewo lub wzdłuż
6.		Kierunek drogi ewakuacyjnej w prawo / wzdłuż	Wskazuje kierunek ewakuacji na tym samym poziomie w prawo lub wzdłuż
7.		Kierunek drogi ewakuacyjnej w dół w lewo	Wskazuje kierunek ewakuacji ze zmianą poziomu na niższy (w lewo)
8.		Kierunek drogi ewakuacyjnej w dół w prawo	Wskazuje kierunek ewakuacji ze zmianą poziomu na niższy (w prawo)
9.		Kierunek drogi ewakuacyjnej w górę / na ukos w lewo	Wskazuje kierunek ewakuacji ze zmianą poziomu na wyższy lub kierunek ewakuacji na tym samym poziomie po skosie w lewo w przestrzeni otwartej (open space)
10.		Kierunek drogi ewakuacyjnej w górę / na ukos w prawo	Wskazuje kierunek ewakuacji ze zmianą poziomu na wyższy lub kierunek ewakuacji na tym samym poziomie po skosie w prawo w przestrzeni otwartej (open space)

LP.	GRAFIKA ZNAKU	NAZWA ZNAKU	ZASTOSOWANIE
11.		Kierunek drogi ewakuacyjnej w górę / na wprost / przez drzwi	Wskazuje kierunek ewakuacji ze zmianą poziomu na wyższy lub kierunek ewakuacji na tym samym poziomie na wprost lub gdy znak umieszczony nad drzwiami (prawostronnymi) informuje o kierunku ewakuacji prosto do drzwi i konieczności ich przekroczenia
12		Kierunek drogi ewakuacyjnej w górę / na wprost / przez drzwi	Wskazuje kierunek ewakuacji ze zmianą poziomu na wyższy lub kierunek ewakuacji na tym samym poziomie na wprost lub gdy znak umieszczony nad drzwiami (lewostronnymi) informuje o kierunku ewakuacji prosto do drzwi i konieczności ich przekroczenia
13.		Kierunek drogi ewakuacyjnej w dół	Wskazuje kierunek ewakuacji ze zmianą poziomu na niższy (drzwi prawostronne)
14		Kierunek drogi ewakuacyjnej w dół	Wskazuje kierunek ewakuacji ze zmianą poziomu na niższy (drzwi lewostronne)
15.		Kierunek drogi ewakuacyjnej na wprost	Wskazuje kierunek ewakuacji na tym samym poziomie na wprost. Znak stosowany na podłodze
16.		Wyjście ewakuacyjne (lewostronne)	Wskazuje drzwi ewakuacyjne lewostronne, takie jak: – wyjście z pomieszczeń, w których występują co najmniej dwa wyjścia ewakuacyjne, – wyjście z budynku, obiektu budowlanego na zewnątrz, – wyjście prowadzące do innej strefy pożarowej, w tym obudowaną i zamkniętą drzwiami klatkę schodową budynku wysokiego i wysokościowego, – wyjście prowadzące przez przedsionek i drzwi wyjściowe z przedsionka

LP.	GRAFIKA ZNAKU	NAZWA ZNAKU	ZASTOSOWANIE
17.		Wyjście ewakuacyjne (prawostronne)	Wskazuje drzwi ewakuacyjne prawostronne, takie jak: – wyjście z pomieszczeń, w których występują co najmniej dwa wyjścia ewakuacyjne, – wyjście z budynku, obiektu budowlanego na zewnątrz, – wyjście prowadzące do innej strefy pożarowej, w tym obudowaną i zamkniętą drzwiami klatkę schodową budynku wysokiego i wysokościowego, – wyjście prowadzące przez przedsionek i drzwi wyjściowe z przedsionka
18.		Pierwsza pomoc medyczna	Wskazuje miejsce, w którym znajduje się sprzęt/ pomieszczenie pierwszej pomocy
19.		Telefon alarmowy	Wskazuje miejsce, w którym znajduje się telefon alarmowy
20.		Miejsce zbiórki ewakuacji	Wskazuje bezpieczne miejsce zbiórki, w którym powinny zgromadzić się osoby po ewakuacji
21.		Stłuc, aby uzyskać dostęp	Wskazuje zabezpieczenie (osłonę), którą należy stłuc w celu uzyskania dostępu do klucza lub systemu otwarcia, bądź przegrody w celu uzyskania możliwości ewakuacji
22.		Lekarz	Wskazuje miejsce, w którym można znaleźć lekarza
23.		Defibrylator	Wskazuje miejsce, w którym znajduje się defibrylator

LP.	GRAFIKA ZNAKU	NAZWA ZNAKU	ZASTOSOWANIE
24.		Prysznic do przemywania oczu	Wskazuje miejsce, w którym znajdują się prysznice do przemywania oczu
25.		Prysznic bezpieczeństwa	Wskazuje miejsce, w którym znajduje się prysznic bezpieczeństwa
26.		Nosze	Wskazuje umiejscowienie noszy
27.		Okno ewakuacyjne z drabiną	Wskazuje usytuowanie okna ewakuacyjnego wraz z zainstalowaną drabiną ewakuacyjną, zewnętrznymi schodami ewakuacyjnymi
28.		Okno ratunkowe	Wskazuje usytuowanie okna ratunkowego, przez które możliwe jest przeprowadzenie przez służby ratownicze ewakuacji, z wykorzystaniem drabin lub podnośników jednostek ratowniczo-gaśniczych
29.		Przekręć (w lewo), aby otworzyć	Wskazuje, iż w celu otwarcia drzwi na drodze ewakuacji klamkę należy przekręcić w kierunku odwrotnym do ruchu wskazówek zegara
30.		Przekręć (w prawo), aby otworzyć	Wskazuje, iż w celu otwarcia drzwi na drodze ewakuacji klamkę należy przekręcić w kierunku zgodnym do ruchu wskazówek zegara

LP.	GRAFIKA ZNAKU	NAZWA ZNAKU	ZASTOSOWANIE
31.		Przycisk awaryjnego zatrzymania	Wskazuje usytuowanie awaryjnego przycisku zatrzymania
32.		Pchać (po lewej stronie), aby otworzyć	Wskazuje drzwi na drodze ewakuacji, które należy pchać po lewej stronie, aby je otworzyć
33.		Pchać (po prawej stronie), aby otworzyć	Wskazuje drzwi na drodze ewakuacji, które należy pchać po prawej stronie, aby je otworzyć
34.		Tymczasowe schronienie ewakuacyjne	Wskazuje miejsce tymczasowego schronienia ewakuacyjnego
35.		Młotek awaryjny	Wskazuje lokalizację młotka awaryjnego
36.		Torba medyczna	Wskazuje lokalizację torby medycznej
37.		Resuscytator tlenu	Wskazuje lokalizację resuscytatora tlenu
38.		Maska ucieczkowa	Wskazuje lokalizację maski ucieczkowej

LP.	GRAFIKA ZNAKU	NAZWA ZNAKU	ZASTOSOWANIE
39.		Przesunąć (w prawo), aby otworzyć	Wskazuje drzwi na drodze ewakuacji, które należy przesunąć w prawo, aby je otworzyć
40.		Przesunąć (w lewo), aby otworzyć	Wskazuje drzwi na drodze ewakuacji, które należy przesunąć w lewo, aby je otworzyć
41.		Ciągnąć (z lewej strony), aby otworzyć	Wskazuje drzwi na drodze ewakuacji, które należy ciągnąć z lewej strony, aby je otworzyć
42.		Ciągnąć (z prawej strony), aby otworzyć	Wskazuje drzwi na drodze ewakuacji, które należy ciągnąć z prawej strony, aby je otworzyć
43.		Drabina ewakuacyjna	Wskazuje lokalizację drabiny służącej do ewakuacji
44.		Krzesło ewakuacyjne	Wskazuje lokalizację krzesła ewakuacyjnego

Znaki ochrony przeciwpożarowej wg PN-EN ISO 7010

LP.	GRAFIKA ZNAKU	NAZWA ZNAKU	ZASTOSOWANIE
1.		Gaśnica	Wskazuje lokalizację gaśnicy przenośnej
2.		Hydrant wewnętrzny	Wskazuje lokalizację hydrantu wewnętrznego
3.		Drabina pożarowa	Wskazuje lokalizację drabiny pożarowej
4.		Zestaw sprzętu ochrony przeciwpożarowej	Wskazuje lokalizację zestawu ochrony przeciwpożarowej
5.		Alarm pożarowy	Wskazuje lokalizację przycisku alarmu pożarowego
6.		Telefon alarmowania pożarowego	Wskazuje lokalizację telefonu alarmowania pożarowego

LP.	GRAFIKA ZNAKU	NAZWA ZNAKU	ZASTOSOWANIE
7.		Bateria stałego urządzenia gaśniczego	Wskazuje lokalizację baterii stałego urządzenia gaśniczego
8.		Gaśnica przewoźna	Wskazuje lokalizację gaśnicy przewoźnej
9.		Przenośna jednostka podawania piany	Wskazuje lokalizację przenośnej jednostki podawania piany
10.		Aplikator mgły wodnej	Wskazuje lokalizację aplikatora mgły wodnej
11.		Stała instalacja gaśnicza	Wskazuje lokalizację stałej instalacji gaśniczej
12.		Butla stałej instalacji gaśniczej	Wskazuje lokalizację butli stałej instalacji gaśniczej
13.		Stacja zdalnego uwalniania	Wskazuje lokalizację stacji zdalnego uwalniania
14.		Działko gaśnicze	Wskazuje lokalizację działka gaśniczego
15.		Koc gaśniczy	Wskazuje lokalizację koca gaśniczego

Sposoby praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji ludzi

Zgodnie z § 17 rozporządzenia MSWiA w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów właściciel lub zarządca obiektu przeznaczonego dla ponad 50 osób będących jego stałymi użytkownikami, niezakwalifikowanego do kategorii zagrożenia ludzi ZL IV, powinien co najmniej raz na 2 lata przeprowadzać praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji z całego obiektu. W przypadku obiektów, w których cyklicznie zmienia się jednocześnie grupa powyżej 50 użytkowników, w szczególności: szkół, przedszkoli, internatów, domów studenckich, praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji należy dokonać - co najmniej raz na rok, jednak w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia rozpoczęcia korzystania z obiektu przez nowych użytkowników.

Właściciel lub zarządca obiektu powiadamia właściwego miejscowo komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej o terminie przeprowadzenia działań, nie później niż na tydzień przed ich przeprowadzeniem.

Przebieg sprawdzenia (ćwiczeń) ewakuacji:

1. Wcześniejsze powiadomienie użytkowników o planowanym sprawdzeniu organizacji oraz warunków ewakuacji z podaniem daty i godziny lub zaplanowanie ewakuacji niezapowiedzianej.
2. Ogłoszenie ustalonego sygnału do ewakuacji. Wyznaczona osoba przystępuje do odmierzenia czasu ewakuacji.
3. Użytkownicy obiektu (strefy objętej ewakuacją) opuszczają budynek drogami ewakuacyjnymi zgodnie z procedurą ewakuacji, kierując się do miejsca zbiórki (boisko do piłki nożnej).
4. Po przybyciu na miejsce zgrupowania nauczyciele zgłaszają stan liczebny ewakuowanych grup Dyrektorowi lub innej osobie kierującej akcją. Dyrektor sprawdza również liczbę pracowników zgodnie z lista obecności.
5. Po przybyciu na miejsce zbiórki ostatniego ewakuowanego użytkownika wyznaczona osoba zatrzymuje odmierzanie czasu i odnotowuje.
6. Porównanie listy ewakuowanych z listą obecności pracowników w danym dniu.
7. Podsumowanie i ocena ćwiczeń ewakuacji (analiza błędów i procedur ewakuacji).
8. Zakończenie ćwiczeń

9. Sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji

Na podstawie Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy należy organizować i przeprowadzać okresowe szkolenia dla pracowników. Celem szkolenia (w zależności od jego rodzaju) jest zapoznanie, aktualizacja i ugruntowanie wiadomości i umiejętności pracowników w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy – w tym przepisów z zakresu ochrony przeciwpożarowej, nabytych w czasie szkolenia wstępnego, oraz zaznajomienie ich z nowymi rozwiązaniami techniczno – organizacyjnymi w tym zakresie.

Zaznajamianie pracowników z treścią Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego oraz przepisami przeciwpożarowymi należy realizować w formie szkoleń. Tematyka szkoleń powinna w szczególności obejmować:

- analizę zagrożenia pożarowego występującego w budynku lub pomieszczeniach,

- analizę przyczyn powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów,
- zagrożenia pożarowe występujące w obiekcie,
- sposoby ograniczania zagrożenia pożarowego,
- przepisy dotyczące ochrony przeciwpożarowej,
- zadania i obowiązki pracowników w zakresie zapobiegania pożarom i w wypadku ich powstania,
- warunki prowadzenia ewakuacji osób i mienia,
- zasady działania i sposób użycia podręcznego sprzętu gaśniczego oraz instalacji i urządzeń służących ochronie przeciwpożarowej występujących w obiekcie,
- warunki prowadzenia ewakuacji osób i mienia,

Rodzaje szkoleń

Szkolenie wstępne – obejmuje ono każdego nowo przyjmowanego pracownika i polega na zapoznaniu go z następującymi zagadnieniami:

- ✓ zasady ochrony przeciwpożarowej
- ✓ zagrożenia pożarowe na stanowisku pracy i w obiekcie
- ✓ alarmowanie o pożarze, użycie podręcznego sprzętu gaśniczego
- ✓ zasady ewakuacji

Ponadto pracownik zapoznaje się z treścią Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego, po czym potwierdza pisemnie fakt przyjęcia do wiadomości informacji w niej zawartych.

Szkolenie okresowe – organizowane dla grupy pracowników. Obejmuje całokształt zagadnień ochrony przeciwpożarowej występujących w obiekcie:

- ✓ Podstawy prawne
- ✓ Zagrożenie pożarowe w obiekcie, możliwe przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów, zapobieganie powstawaniu pożarów
- ✓ Odpowiedzialność pracowników
- ✓ Obowiązki pracowników w zakresie ochrony ppoż.
- ✓ Obowiązki pracowników w przypadku powstania pożaru. Postępowanie w przypadku gaszenia pożaru
- ✓ Ewakuacja ludzi i mienia, drogi i kierunki ewakuacji
- ✓ Środki gaśnicze, podręczny sprzęt gaśniczy, zasady stosowania i posługiwania się nim
- ✓ Rozmieszczenie podręcznego sprzętu gaśniczego
- ✓ Informacje dotyczące systemu sygnalizacji pożarowej – alarmowania

Pytania sprawdzające

W celu ugruntowania wiedzy i sprawdzenia wiedzy można zadać osobom szkolonym pytania sprawdzające, np.:

1. Gdzie znajduje się gaśnica w pobliżu Twojego miejsca pracy?
2. Gdzie masz się udać w razie ewakuacji obiektu?
3. W jaki sposób odbywa się alarmowanie o pożarze?

4. Którędy przebiega droga ewakuacyjna z Twojego stanowiska pracy?
5. W jaki sposób uruchamia się gaśnicę?
6. Co należy zrobić po zauważeniu pożaru?

Szkoleniem powinni być objęci wszyscy pracownicy obiektu, których obowiązkiem jest uczestnictwo w szkoleniu. Przeprowadzenie szkolenia przeciwpożarowego powinno być udokumentowane. Dokumentację stanowi zaświadczenie – np. wg załącznika nr 2.

Szkolenia z zakresu ochrony przeciwpożarowej mogą być również łączone ze szkoleniami z innych zagadnień, np. w ramach szkolenia wstępnego i okresowego BHP zgodnie z ww. rozporządzeniem:

- ✓ szkolenie wstępne przy zatrudnianiu pracownika
- ✓ pierwsze szkolenie okresowe w terminie 12 miesięcy od daty zatrudnienia
- ✓ kolejne szkolenia okresowe zgodnie z okresami podanymi w ww. rozporządzeniu.

Przyjęcie do wiadomości i przestrzegania Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego pracownicy potwierdzają przez podpisanie oświadczenia o zapoznaniu się z dokumentem (np. wg załącznika nr 1).

10. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami

Za całość spraw związanych z bezpieczeństwem pożarowym odpowiada Administrator Obiektu. Zadania związane z ochroną przeciwpożarową w obiekcie realizowane są przez podległy Dyrektorowi Szkoły personel.

Właściciel lub zarządca budynku, obiektu budowlanego lub terenu, zapewniając ochronę przeciwpożarową, jest obowiązany w ramach nadzoru:

1. Przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno – budowlanych, instalacyjnych i technologicznych.
2. Wyposażyć budynek, obiekt budowlany lub teren w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice.
3. Zapewnić konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie.
4. Zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie, bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji.
5. Przygotować budynek, obiekt budowlany lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej.
6. Zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi.
7. Ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Za całokształt działań z zakresu ochrony przeciwpożarowej odpowiada **Dyrektor Szkoły**, do którego obowiązków należy:

- ✓ zapewnienie przestrzegania przeciwpożarowych wymagań stawianym obiektom użyteczności publicznej
- ✓ określenie charakterystyki zagrożenia pożarowego występującego w obiekcie

- ✓ określenie sposobów usuwania zagrożeń pożarowych oraz postępowania na wypadek pożaru
- ✓ zaznajamiania pracowników z przepisami przeciwpożarowymi oraz zapewnienie nadzoru nad ich przestrzeganiem
- ✓ zapewnienie bezpieczeństwa na wypadek pożaru osobom przebywającym czasowo w obiekcie
- ✓ wykonywanie terminowo zarządzeń organów ochrony przeciwpożarowej oraz dopilnowanie ich realizacji przez podwładnych
- ✓ karanie winnych nieprzestrzegania przepisów przeciwpożarowych
- ✓ realizowane na bieżąco dostosowywania obiektu do wymogów ochrony przeciwpożarowej i poprawa jego stanu bezpieczeństwa
- ✓ nadzorowanie usuwania wszelkich nieprawidłowości wynikłych podczas przeprowadzonych kontroli i inwentaryzacji

Obowiązki wszystkich użytkowników budynku

Wszyscy użytkownicy przebywający w budynku zobowiązani są do:

1. Znajomości obowiązujących instrukcji alarmowych, przepisów przeciwpożarowych na zajmowanym stanowisku pracy.
2. Znajomości zasad alarmowania i zachowania się na wypadek powstania pożaru, ewakuacji ludzi i mienia.
3. Znajomości zasad działania urządzeń i instalacji przeciwpożarowych w budynku.
4. Udziału w akcji gaszenia pożaru, ewakuacji ludzi i mienia do czasu przybycia jednostek ratowniczo – gaśniczych.
5. Podporządkowania się poleceniom osób prowadzących akcję ratowniczo – gaśniczą lub kierujących ewakuacją ludzi i mienia.
6. Wykonywania swojej pracy w taki sposób, aby nie doszło do zagrożenia pożarowego, a w konsekwencji do powstania pożaru lub wybuchu.
7. Znajomości rozmieszczenia dróg i kierunków ewakuacji oraz wyjść ewakuacyjnych.
8. Znajomości zasad posługiwania się podręcznym sprzętem gaśniczym.
9. Nie zastawiania dróg i wyjść ewakuacyjnych oraz dojść do podręcznego sprzętu gaśniczego.
10. Dopilnowania, aby osoby postronne czasowo przebywające na terenie budynku stosowały się do obowiązujących przepisów przeciwpożarowych.
11. Terminowego wykonywania poleceń pokontrolnych poprawiających stan bezpieczeństwa pożarowego.
12. Wykonywania wszelkich innych czynności zmierzających do poprawy bezpieczeństwa pożarowego w miejscu pracy.
13. Dokonywania przeglądu pomieszczeń po zakończeniu pracy, a mianowicie sprawdzenia:
    - ✓ czy nie został zaprószony ogień w pomieszczeniu lub na stanowisku pracy
    - ✓ czy na przewodach elektrycznych, grzewczych nie pozostawiono materiałów łatwopalnych
    - ✓ Czy zostały wyłączone maszyny, urządzenia itp. nie pracujące w ruchu ciągłym
    - ✓ czy drzwi i okna zostały dokładnie zamknięte.
14. Wykonywania poleceń zwierzchników, zmierzających do podniesienia stanu bezpieczeństwa przeciwpożarowego.

15. Zgłaszania swoim przełożonym i technicznym służbom o zauważonych usterkach i nieprawidłowościach mogących stworzyć zagrożenie pożarowe. Natychmiastowe zawiadomienie o powstałym pożarze swojego przełożonego.

Obowiązki nauczycieli:

- ✓ znajomość i przestrzeganie przepisów ppoż oraz postanowień niniejszej instrukcji
- ✓ branie udziału w szkoleniach przeciwpożarowych
- ✓ organizowanie zajęć w sposób bezpieczny, nienarażający na zagrożenie pożarowe
- ✓ wyłączanie po zakończonej pracy urządzeń elektrycznych nie pracujących w systemie ciągłym
- ✓ znajomość i przestrzeganie instrukcji alarmowej na wypadek pożaru oraz zasad ewakuacji
- ✓ znajomość liczby uczniów/dzieci uczestniczących w zajęciach dydaktycznych w danym dniu w nadzorowanym pomieszczeniu – sali zajęć
- ✓ bezpieczne wyprowadzenie podopiecznych dzieci ze strefy zagrożenia do miejsca zbiórki

Obowiązki personelu kuchennego:

- ✓ znajomość i przestrzeganie przepisów przeciwpożarowych oraz postanowień niniejszej instrukcji
- ✓ branie udziału w szkoleniach przeciwpożarowych
- ✓ wykonywanie swoich zadań w sposób zabezpieczający miejsce pracy przed pożarem
- ✓ sprawdzanie po zakończonej pracy pomieszczeń i stanowisk pracy, czy nie występują tam zagrożenia pożarowe
- ✓ utrzymywanie porządku na terenie kuchni i w pomieszczeniach magazynowych (nie zastawianie ciągów komunikacyjnych, nie gromadzenie niepotrzebnych przedmiotów i materiałów w magazynach),
- ✓ regularne czyszczenie zabrudzeń (szczególnie plam i odprysków tłuszczu) powstałych podczas pracy
- ✓ zakręcenie palników i zamknięcie zaworów z gazem w razie zagrożenia pożarowego
- ✓ niezwłoczne usuwanie nieprawidłowości w stanie zabezpieczenia przeciwpożarowego i informowanie Dyrektora o zagrożeniach
- ✓ znajomość obsługi i sposobu działania podręcznego sprzętu gaśniczego

Obowiązki konserwatora:

- ✓ znajomość i przestrzeganie przepisów przeciwpożarowych oraz postanowień niniejszej instrukcji
- ✓ branie udziału w szkoleniach przeciwpożarowych
- ✓ organizowanie i wykonywanie prac konserwacyjnych lub remontowych zgodnie z zasadami bezpieczeństwa pożarowego
- ✓ sprawdzanie po zakończonej pracy pomieszczeń i stanowisk pracy, czy nie występują tam zagrożenia pożarowe
- ✓ kontrolowanie obiektu ze zwracaniem szczególnej uwagi na zapach dymu lub spalenizny
- ✓ kontrolowanie terenu wokół obiektu pod względem zagrożeń pożarowych
- ✓ nie dopuszczanie do zastawiania dróg i wyjść ewakuacyjnych oraz zamykania drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe otwarcie

- ✓ znajomość rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego, instalacji hydrantowej wewnętrznej, hydrantów zewnętrznych oraz głównego zaworu gazu i wyłącznika energii elektrycznej
- ✓ niezwłoczne usuwanie nieprawidłowości w stanie zabezpieczenia przeciwpożarowego i informowanie Dyrektora o zagrożeniach
- ✓ znajomość obsługi i sposobu działania podręcznego sprzętu gaśniczego

Obowiązki pracowników administracyjno-biurowych:

- ✓ znajomość i przestrzeganie przepisów przeciwpożarowych oraz postanowień niniejszej instrukcji
- ✓ branie udziału w szkoleniach przeciwpożarowych
- ✓ wykonywanie swoich zadań w sposób zabezpieczający miejsce pracy przed pożarem
- ✓ zabezpieczenie najważniejszej dokumentacji podczas ewakuacji
- ✓ sprawdzenie po zakończonej pracy:
  - pomieszczeń i stanowisk pracy, czy nie występują tam zagrożenia pożarowe
  - wyłączenie urządzeń elektrycznych nie pracujących w systemie ciągłym
  - pozamykanie okien i drzwi oraz zdanie kluczy w wyznaczone miejsce
- ✓ niezwłoczne usuwanie nieprawidłowości w stanie zabezpieczenia przeciwpożarowego i informowanie Dyrektora o zagrożeniach
- ✓ znajomość obsługi i sposobu działania podręcznego sprzętu gaśniczego

W przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia pracownicy powinni:

- przerwać prowadzone prace
- zaalarmować o pożarze
- wyłączyć z sieci wszystkie odbiorniki energii elektrycznej
- zamknąć okna oraz drzwi podczas ewakuacji
- przystąpić do działań gaśniczych lub pomóc przy ewakuacji uczniów

Czynności zabronione i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej wynikające z przepisów przeciwpożarowych.

W budynku oraz na terenach przyległych do budynku jest zabronione wykonywanie następujących czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji:

1. Używanie otwartego ognia, palenie tytoniu i stosowanie innych czynników mogących zainicjować zapłon materiałów występujących:
   - ✓ w miejscach występowania materiałów niebezpiecznych pożarowo,
   - ✓ w pomieszczeniach i strefach zagrożonych wybuchem – jeżeli takie występują.
2. Użytkowanie instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami określonymi przez producenta bądź niepoddawanych okresowym kontrolom, o zakresie i częstotliwości wynikających z przepisów prawa budowlanego, jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia ognia.

3. Rozgrzewanie za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5 m od obiektu, przyległego do niego składowiska lub placu składowego z materiałami palnymi, przy czym jest dopuszczalne wykonywanie tych czynności na dachach o konstrukcji i pokryciu niepalnym w budowanych obiektach, a w pozostałych, jeżeli zostaną zastosowane odpowiednie, przeznaczone do tego celu podgrzewacze.
4. Rozpalanie ognia, wysypywanie gorącego popiołu i żużla lub wypalanie wierzchniej warstwy gleby i traw w miejscu umożliwiającym zapalenie się materiałów palnych albo sąsiednich obiektów.
5. Składowanie poza budynkami w odległości mniejszej niż 4 m od granicy działki sąsiedniej materiałów palnych, w tym pozostałości roślinnych, gałęzi i chrustu.
6. Użytkowanie elektrycznych urządzeń ogrzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta.
7. Przechowywanie materiałów palnych oraz stosowanie elementów wystroju i wyposażenia wnętrz z materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od:
   a) urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 373,15 k (100 °C),
   b) linii kablowych o napięciu powyżej 1 kv, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji piorunochronnej oraz czynnych rozdzielnic prądu elektrycznego, przewodów elektrycznych siłowych i gniazd wtykowych siłowych o napięciu powyżej 400 v.
8. Stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych i niezapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 0,05 m od żarówki.
9. Instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, takich jak wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem.
10. Składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości określonych w przepisach techniczno-budowlanych.
11. Składowanie materiałów palnych w pomieszczeniach technicznych, na nieużytkowych poddaszach i strychach oraz na drogach komunikacji ogólnej w piwnicach.
12. Przechowywanie pełnych, niepełnych i opróżnionych butli przeznaczonych do gazów palnych na nieużytkowych poddaszach i strychach oraz w piwnicach.
13. Zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie w przypadku pożaru lub innego zagrożenia powodującego konieczność ewakuacji.
14. Blokowanie drzwi i bram przeciwpożarowych w sposób uniemożliwiający ich samoczynne zamknięcie w przypadku powstania pożaru.
15. Lokalizowanie elementów wystroju wnętrz, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno-budowlanych.

16. Uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do:
    a) gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych,
    b) przeciwwybuchowych urządzeń odciążających,
    c) źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
    d) urządzeń uruchamiających instalacje gaśnicze i sterujących takimi instalacjami oraz innymi instalacjami wpływającymi na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu,
    e) wyjść ewakuacyjnych albo okien dla ekip ratowniczych,
    f) wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz kurków głównych instalacji gazowej,
    g) krat zewnętrznych i okiennic, które zgodnie z przepisami techniczno-budowlanymi powinny otwierać się od wewnątrz mieszkania lub pomieszczenia.

11. Załączniki

Załącznik Nr 1. Oświadczenie o zapoznaniu się z treścią instrukcji bezpieczeństwa pożarowego.

Załącznik Nr 2. Zaświadczenie o odbyciu szkolenia wstępnego – ogólnego.

Załącznik Nr 3. Protokół zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych.

Załącznik Nr 4. Zezwolenie na wykonanie prac pożarowo niebezpiecznych.

13.1 Załącznik Nr 1 – przykładowe oświadczenie o zapoznaniu się z treścią instrukcji bezpieczeństwa pożarowego.

Łańcut, dnia .....

.....

(pieczęć szkoły)

Imię i nazwisko .....

Stanowisko .....

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że zostałem/am/ zapoznany/a/ z treścią Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego obowiązującej dla Budynku Szkoły Podstawowej Nr 2 w Łańcucie, ul. Kościuszki 17, 37–100 Łańcut, a w szczególności znane mi są:

1. Czynności zabronione i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej na terenie obiektu.
2. Zadania i obowiązki wszystkich pracowników z zakresu ochrony przeciwpożarowej.
3. Zasady prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych.
4. Zasady zapobiegania powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru na terenie obiektu szkoły.
5. Zasady postępowania na wypadek pożaru.
6. Zasady użycia podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych znajdujących się w obiekcie.

„Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego" przyjmuję do wiadomości i zobowiązuję się przestrzegać jej postanowień.

Lp.	Imię i nazwisko	Stanowisko	Własnoręczny podpis
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			

9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			
30.			
31.			
32.			
33.			
34.			
35.			
36.			
37.			
38.			
39.			
40.			

13.2 Załącznik Nr 2 – przykładowe zaświadczenie o odbyciu szkolenia wstępnego – ogólnego.

.....

(pieczęć szkoły)

ZAŚWIADCZENIE O UKOŃCZENIU SZKOLENIA WSTĘPNEGO – OGÓLNEGO Z ZAKRESU OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ

Pan/i .....

Zatrudniony/a na stanowisku .....

Data rozpoczęcia pracy.....

Ukończył/a szkolenie wstępne – ogólne obejmujące podstawowe zagadnienia ochrony przeciwpożarowej w zakładzie pracy i na zajmowanym stanowisku.

Instruktaż w zakresie ogólnym przeprowadził	Instruktaż szczegółowy na stanowisku pracy przeprowadził
.....	.....

Oświadczenie pracownika

W myśl art. 237 pkt. 4 § 3 Kodeksu Pracy oświadczam, że przyjąłem do wiadomości podstawowe przepisy i zagadnienia z zakresu Ochrony Przeciwpożarowej obowiązujące w zakładzie pracy i na stanowisku, na którym jestem zatrudniony.

.....

Podpis pracownika

Łańcut, dnia .....

13.3 Załącznik Nr 3 – protokół zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych

PROTOKÓŁ NR...

ZABEZPIECZENIA PRZECIWPOŻAROWEGO PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO

1. Nazwa i określenie pomieszczenia oraz miejsca, w którym przewiduje się wykonanie prac niebezpiecznych pożarowo .....
2. Zagrożenie wybuchem oraz właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w pomieszczeniu
   .....
   .....
3. Rodzaj elementów budowlanych (palność) występujących w danym pomieszczeniu lub rejonie wykonania prac.....
   .....
4. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego, pomieszczenia, stanowiska itp. na okres wykonywania prac
   .....
   .....
5. Liczba i rodzaje sprzętu gaśniczego do zabezpieczenia toku prac.....
   .....
6. Osoba odpowiedzialna za całokształt przygotowania zabezpieczenia ppoż. przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo.
   Nazwisko i Imię.....
7. Osoba odpowiedzialna za nadzór nad stanem bezpieczeństwa ppoż w trakcie prac niebezpiecznych pożarowo.
   Nazwisko i Imię.....
8. Osoba odpowiedzialna do przeprowadzenia kontroli rejonu prac niebezpiecznych pożarowo po ich zakończeniu
   Nazwisko i Imię.....

Podpisy członków komisji

13.4 Załącznik Nr 4 – zezwolenie na wykonanie prac pożarowo niebezpiecznych

ZEZWOLENIE NA PRZEPROWADZENIE PRAC SPAWALNICZYCH LUB INNYCH PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO

1. Miejsce pracy .....
   / kondygnacja, pomieszczenie, instalacja /
2. Rodzaj pracy .....
   .....
3. Czas pracy, dzień
   od godziny ..... do godziny .....
4. Sposób zabezpieczenia prac przed możliwością powstania pożaru .....
   .....
5. Środki zabezpieczenia przeciwpożarowego .....
   .....
6. Sposób wykonywania pracy .....
   .....
7. Odpowiedzialni za przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczenia ppoż., zabezpieczenia całości prac niebezpiecznych pożarowo
   Nazwisko i imię ..... Podpis .....
8. Stosowanie środków zabezpieczających, organizację pracy i instruktaż przyjąłem do wykonania
   Nazwisko i imię wykonawcy ..... Podpis .....
9. Zezwalam na rozpoczęcie prac .....
   .....
   w dniu ..... od godziny ..... do godziny .....
10. Prace zakończono w dniu ..... o godzinie .....
    wykonawca prac .....
    (czytelny podpis)
11. Stanowisko pracy i jego otoczenie zostało sprawdzone i nie stwierdzono zaniedbań mogących spowodować powstanie pożaru

    .....
    Podpis kontrolującego

Łańcut, dnia .....

12. Dokumentacja graficzna

1. Zdjęcie satelitarne terenu Szkoły Podstawowej Nr 2 w Łańcucie przy ul. Kościuszki 17 z zaznaczeniem hydrantów zewnętrznych.

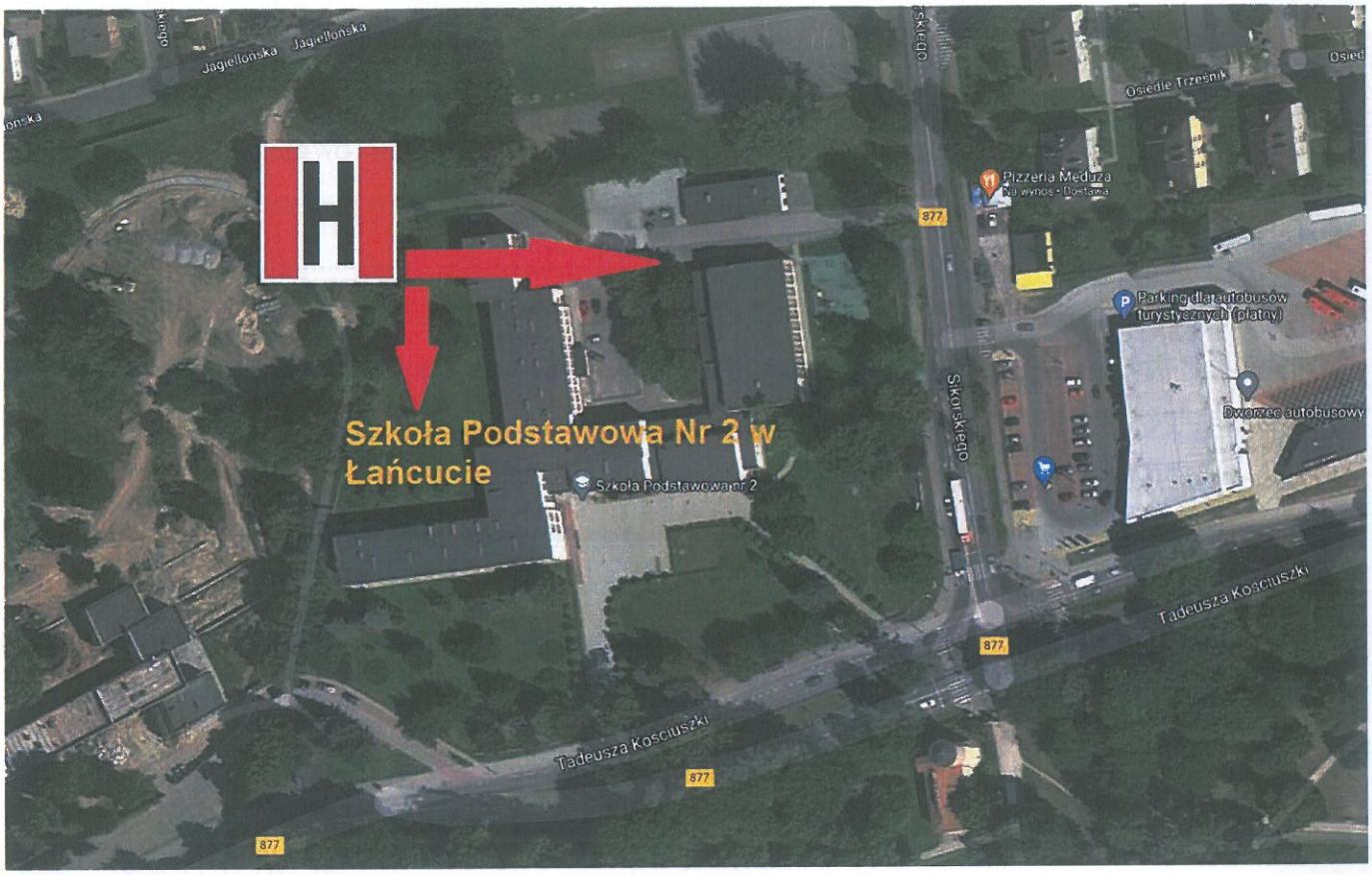

2. Rzut niskiego parteru Szkoły – schemat kierunków ewakuacji.
3. Rzut parteru Szkoły – schemat kierunków ewakuacji.
4. Rzut I piętra Szkoły – schemat kierunków ewakuacji.

SCHEMAT EWAKUACJI - Niski parter

Szkoła Podstawowa Nr 2 w Łańcucie		
Sporządzono:	VI 2022	Niski parter
Specjalista ds. BHP Inspektor ochrony ppoż. mgr Sławomir Kowal		

Legenda

- Hydrant w ścianie
- Gaśnica
- Hydrant zewnętrzny
- Wyjście ewakuacyjne
- Przeciwpożarowy wyłącznik prądu
- Główny zawór gazu
- Miejsce zbiórki do ewakuacji
- Główny wyłącznik prądu
- Schody
- Obszar ewakuacji
- Kierunek drogi ewakuacyjnej

Powierzchnia budynku - 6 747,7 m^2

Wysokość budynku - szkoła 8,87 m
- hala sportowa 9,5 m

Liczba kondygnacji - 3

Gęstość obciąż. ogn - do 500 MJ/m^2

ZL III

Niski parter
do 650 os.

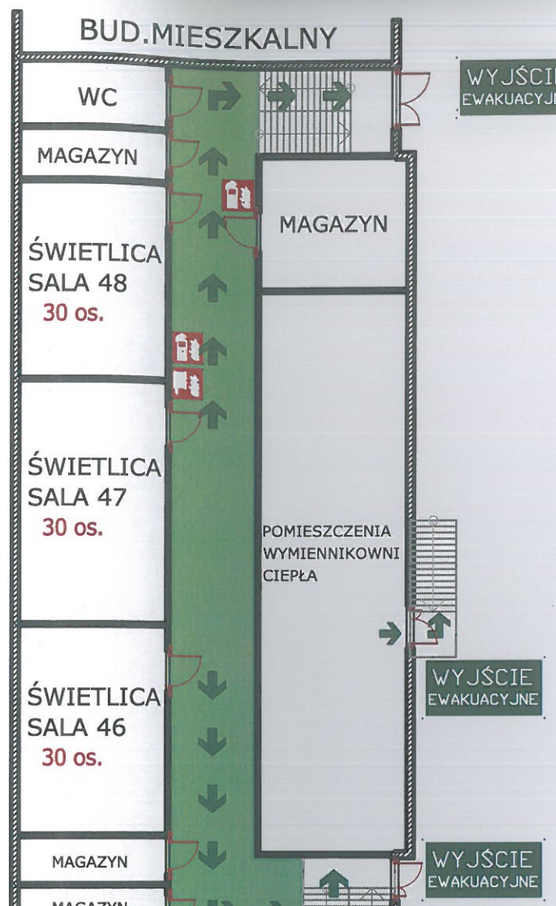

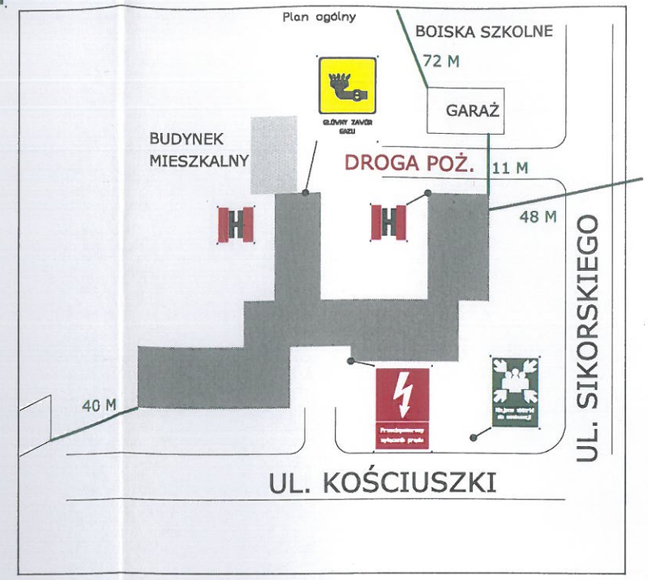

Szkoła Podstawowa Nr 2 w Łańcucie		
Sporządzono:	VI 2022	Parter
Specjalista ds. BHP Inspektor ochrony ppoż. mgr Sławomir Kowal		

Legenda
Wyjście ewakuacyjne
Miejsce zbiórki do ewakuacji
Pierwsza pomoc
Hydrant zewnętrzny
Przeciwpożarowy wyłącznik prądu
Gaśnica
Hydrant w ścianie
Środki zwalczania pożaru
Główny zawór gazu
Schody
Obszar ewakuacji
Kierunek drogi ewakuacyjnej

Powierzchnia budynku - 6 747,7 m^2

Wysokość budynku - szkoła 8,87 m
- hala sportowa 9,5 m

Liczba kondygnacji - 3

Gęstość obciąż. ogn - do 500 MJ/m^2

ZL III

Parter
do 350 os.

SCHEMAT EWAKUACJI - Parter

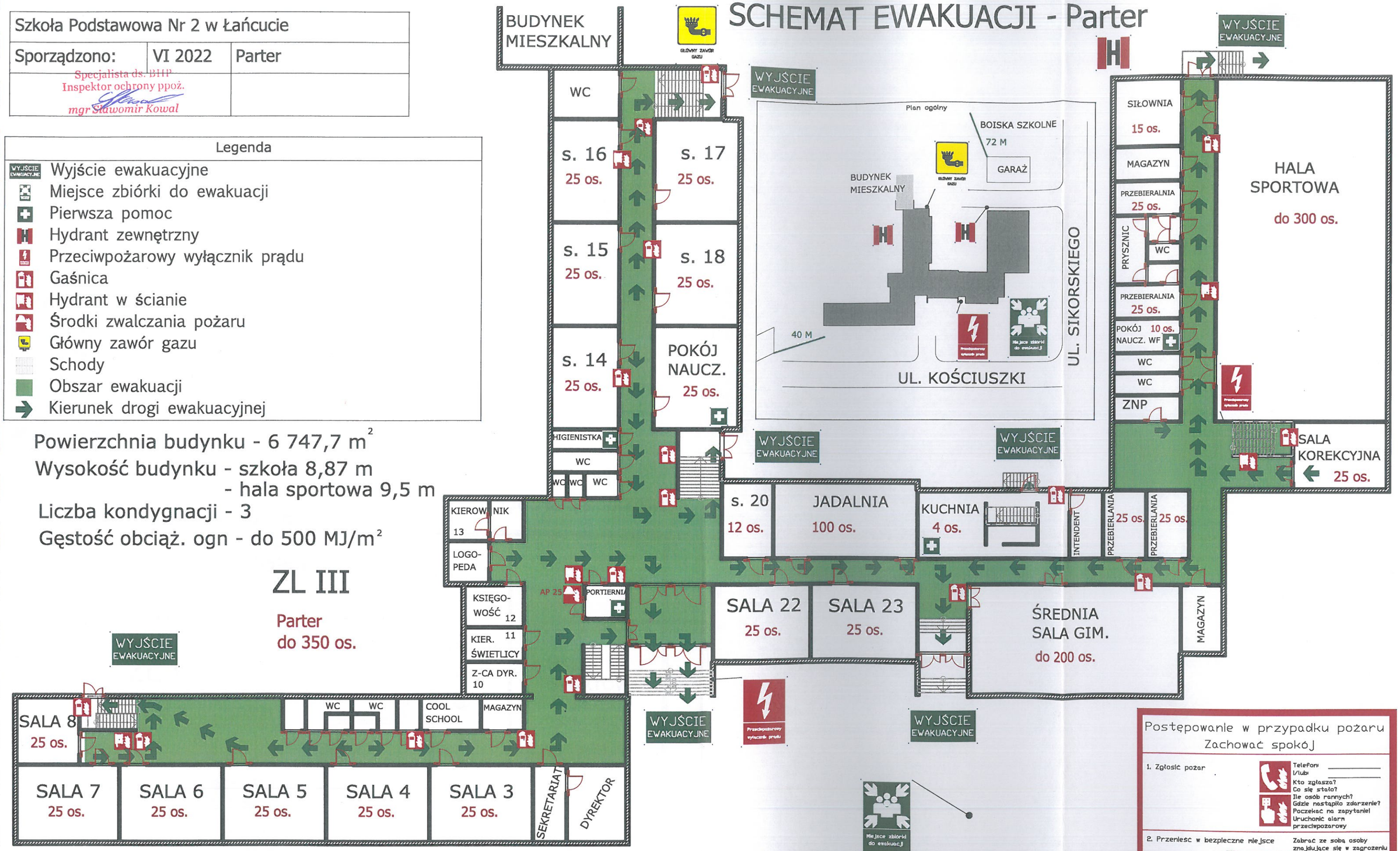

Postępowanie w przypadku pożaru

Zachować spokój

1. Zgłosić pożar
   - Telefon: _____
   - i/lub:
   - Kto zgłasza?
   - Co się stało?
   - Ile osób rannych?
   - Gdzie nastąpiło zdarzenie?
   - Poczekać na zapytanie!
   - Uruchomić alarm przeciwpożarowy
2. Przenieść w bezpieczne miejsce
   - Zabrać ze sobą osoby znajdujące się w zagrożeniu
   - Zamknąć drzwi
   - Korzystać z wyznaczonych dróg ewakuacyjnych
   - Nie korzystać z windy
   - Stosować się do wydawanych poleceń
3. Podjąć próbę gaszenia
   - Użyć gaśnicy, hydrantu ściennego
   - Użyć środków i urządzeń do zwalczania ognia

SCHEMAT EWAKUACJI - I piętro

Szkoła Podstawowa Nr 2 w Łańcucie		
Sporządzono:	VI 2022	I Piętro
Specjalista ds. BHP Inspektor ochrony ppoż. mgr Sławomir Kowal		

Legenda

- Gaśnica
- Hydrant w ścianie
- Główny zawór gazu
- Przeciwpożarowy wyłącznik prądu
- Miejsce zbiórki do ewakuacji
- Hydrant zewnętrzny
- Schody
- Obszar ewakuacji
- Kierunek drogi ewakuacyjnej

Powierzchnia budynku - 6 747,7 m^2
Wysokość budynku - szkoła 8,87 m
- hala sportowa 9,5 m
Liczba kondygnacji - 3
Gęstość obciąż. ogn - do 500 MJ/m^2

ZL III

I piętro
do 400 os.

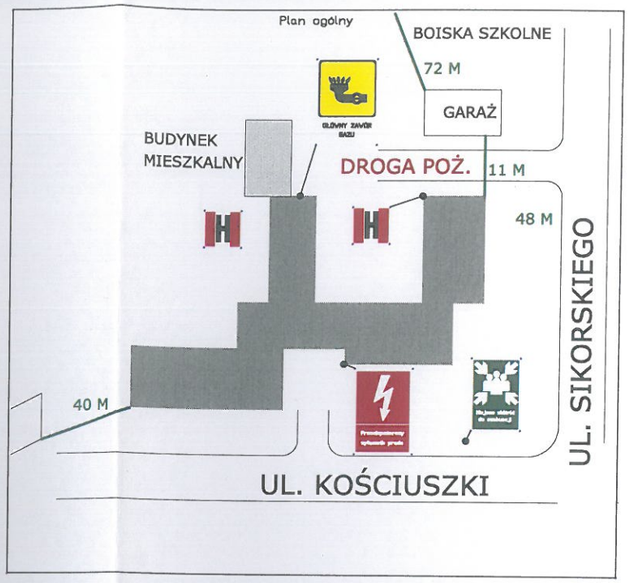

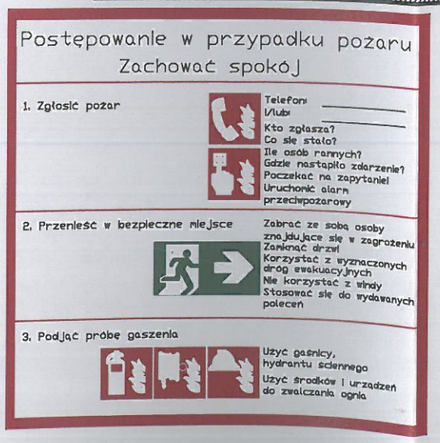

Obszar nad Halą sportową